

Kehyksen voima.

Kehyksen proaktiivisuus johdonmukaisen kehityspolitiikan näkökulmasta, case Post-2015 Agenda

Miré Riikka-Maria Mertanen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 11 / 2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Miré Riikka-Maria Mertanen	Sivumäärä 34 ja 3 liitesivua
Työn nimi Kehyksen voima. Kehyksen proaktiivisuus johdonmukaisen kehityspolitiikan näkökulmasta, case Post-2015 Agenda	
Ohjaava opettaja Tarja Nyman	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry, Rilli Lappalainen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö on tilaustyö Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistykselle Kehys ry:lle. Kehys on kattojärjestö 39:lle eri kehitysyhteistyöjärjestölle Suomessa. Kehyksen toimintaympäristö on EU ja Suomi EU:n osana. Kehys tarkastelee myös miten EU toimii globaaleissa prosesseissa.</p> <p>Työn tavoitteena oli kehittää ja jäsentää Kehyksen vaikuttamistyötä. Tarkastelussa keskitytään erityisesti vaikuttamistyön proaktiivisuuteen. Työ pohjaa aikaisemmalle kehittämisprojektille Kehystä verkosto!, jossa käytettiin puolistrukturoituja haastatteluja sekä kvantitatiivisia kyselyitä. Kyselyihin vastasi 20 Kehyksen 39 jäsenjärjestöstä.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät olivat kvalitatiivinen asiantuntijahaastattelu, APF-vaikuttamistyön mallin (Advocacy Planning Framework) esittely ja sen vertaaminen Kehykseen projektin aikana kasvanneen tietoperustan, vuoden 2014 Toimintakertomuksen ja vuoden 2016 Toimintasuunnitelmaluonnoksen perusteella. Työssä hyödynnetään myös aiempia tuloksia Kehykseen tehdystä kehittämisprojektista vaikuttamistyön osalta.</p> <p>Työtä voidaan hyödyntää kehitettäessä Kehyksen vaikuttamistyötä, tehdessä arviota sen vaikuttavuudesta sekä näkökulmana suomalaisten järjestöjen vaikutukseen Post-2015 -prosessissa. Järjestöalan näkökulmasta työ jäsentää kattojärjestön merkitystä yksittäiselle järjestölle ja tähdentää yksittäisen järjestön vaikutusmahdollisuuksia EU:n ajankohtaisissa projekteissa – erityisesti kun ulkoasiainministeriö suosii yhä enenevässä määrin monen järjestöjen yhteisiä kehitysyhteistyöhankkeita. Työn kautta voi nähdä yhden vaikuttamistyön teorian soveltamisen käytäntöön.</p> <p>Tutkimuksessa kävi ilmi käyttäen International Center for Policy Advocacy (ICPA) Advocacy Planning Frameworkia, että Kehyksellä on seuraavia menestystekijöitä: laajat verkostot ja niiden kautta tietoa ajankohtaisista prosesseista sekä vaikuttamisikkunasta ja sen kestästä. Vaikuttamisikkunalla tarkoitetaan optimaalista ajankohtaa, jolloin on mahdollista saada tavoitteitaan mukaan poliittiseen päätöksentekoprosessiin ja jopa läpi. Laajat verkostot ilmenevät myös merkittävänä taustayhteisönä, erityisinä vaikuttamismahdollisuuksina sekä Euroopan laajuisena yhteistyönä. Lisäksi Kehyksen vaikuttamistyön tavoitteen viestijä, eli Kehyksen kasvot, ovat laajasti tunnetut asiantuntijapiireissä.</p> <p>Kehittämisenkohteitakin löytyi: resursseihin suhteutettuna Kehyksen vaikuttamistyön tavoitteet ovat kovin laajat ja fokusta voisi kaivata. Yksinään järjestön on vaikea toteuttaa kaikkia, ellei se kattojärjestönä lähde koordinoimaan ja verkottamaan järjestöjä teemojen ympärille entistä enemmän, mikä on Kehykselle mahdollisuus kehittyä kattojärjestönä. Proaktiivisuuden suhteen tämä antaisi enemmän aikaa kullekin teemalle. Lisäksi vaikuttamistyön tavoitteita voisi sanallistaa enemmän ja konkreettisemmalle tasolle eli siirtyä pois jargonin käytöstä. Tässäkin on tosin edistytty verraten kehittämisprojektin aikaisiin empiirisiin havaintoihin. Viimeisenä kehittämisen kohteena on tehdä seurantavälineiden käytöstä järjestössä systemaattisempaa ja jopa yhdistellä niitä yksinkertaisemmaksi kokonaisuudeksi. Toisaalta, tämä liittyy vuonna 2014 hyväksyttyyn strategiaan vuosille 2015-2018, sillä strategian jalkautus on vielä kesken.</p>	
Asiasanat vaikuttaminen, poliittinen osallistuminen, asiantuntijaorganisaatiot, organisaatiotutkimus, kolmas sektori, EU-politiikka	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Miré Riikka-Maria Mertanen	Number of Pages 34 + 3
Title Kehyksen voima. Kehyksen proaktiivisuus johdonmukaisen kehityspolitiikan näkökulmasta, case Post-2015 Agenda	
Supervisor Tarja Nyman	
Subscriber and/or Mentor Kehys - The Finnish NGDO Platform to the EU	
<p>This thesis was ordered from Kehys - The Finnish NGDO Platform to the EU, which is an umbrella organisation for non-governmental development organizations in Finland. Kehys works as an advocate in policy level in EU and in Finland as part of the EU. It also follows global processes from EU's perspective.</p> <p>The aim of the thesis was to develop and structure Kehys's advocacy concerning its proactive approach. The basis of this thesis lies in the development project "Kehystä verkosto!" that was executed in the spring of the 2015. Half structured interviews and quantitative surveys were used in the project. Total of 20 of 39 member organizations of Kehys answered the survey.</p> <p>In the thesis methods of the research were qualitative interview of experts, presenting the Advocacy Policy Framework tool and comparing it to Kehys. Also empirical knowledge gained during the development project, Kehys's 2014 Action Report and its' Draft for Future Action 2016 was taken into account. Also the previous results of the surveys from the development project were used in the thesis.</p> <p>This thesis could be used when developing the advocacy work of Kehys and making an estimation of it's influence. In professional perspective in the organization field this work structures the possibilities of an organization to influence and affect all the way to EU processes through an umbrella organization. This is important since the Ministry of Foreign Affairs in Finland is increasingly favouring projects which are executed in collaboration with other organizations.</p> <p>As a result of the research the following success factors of the Kehys's advocacy work were: wide networks, knowledge of the current processes and through them the knowledge of when to advocate. By when to advocate is meant the optimal timing of when an organization's agenda can be pushed through to decision making process. Kehys's wide networks contain powerful allies and in addition the messenger of Kehys's agenda is widely known in the expert networks.</p> <p>There were found places of improvement as well. For example the focus of the organization's advocacy work is wide and it could be made more specific. By itself it is not even possible to push all those advocacy goals through. Though as an umbrella organization it has possibility and opportunity to network its members and coordinate agendas around the important themes. If the focus would be narrower, it would give more time to concentrate on each agenda and increase its proactive approach.</p> <p>Other places for improvement were to shift the language away from political jargon and so bring the goals of the advocacy to more concrete level. Though, the organization has improved since the last spring according to empirical notions done during the development project. Lastly, it would benefit Kehys very much to use the tools for evaluation it has in a more systematic way or combine them. Though, the process to root the new strategy for the years 2015-2018 is still in process and after the process the situation might be much clearer.</p>	
Advocacy, political participation, expert organizations, organization studies, third sector, EU politics	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry	6
1.2 Kehyksen viitekehys	8
2 TUTKIMUSONGELMANA KEHYKSEN PROAKTIIVISUUS VAIKUTTAMISTYÖSSÄ	9
2.1 Kehyksen vaikuttamistyön jäsentäminen tutkimusprosessina	9
2.2 Proaktiivisuus	11
2.3 Kehityspoliittinen johdonmukaisuus	11
2.4 Tutkimuksen rajaaminen Post-2015 Agenda -prosessiin	12
2.5 Aiempi kirjallisuus vaikuttamistyöstä	13
2.6 Tutkimuksessa hyödynnetyt aineistot ja asiantuntijahaastattelut	13
3 VAIKUTTAMISTYÖ	15
3.1 Vaikuttamistyön määritelmiä	16
3.2 Kehittämiprojektista syntynyt vaikuttamistyön määritelmä	17
3.3 Kehys: Vaikuttamistyötä johdonmukaisuuden edistämiseksi	18
3.4 Vaikuttamistyön eri muodot	20
3.5 Vaikuttamistyön malli APF – Advocacy Planning Framework	21
4 POST-2015 AGENDA	23
4.1 Yleisluontoinen kuvaus prosessista	23
4.2 Kehyksen osuus prosessissa	25
5 KEHYS SUHTEESSA APF:N	26
5.1 Päätöksenteon ymmärtäminen	26
5.2 Ajankohta	27
5.3 Vaikuttamistyön fokus	27
5.4 Kehyksen viestin sanansaattaja – pääsihteerin rooli?	29
6 TUTKIMUKSEN VALIDITEETTI	30
6.1 Ongelmat tutkimuksessa	30
6.2. Subjektiivisuus ja aihe	31
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	32
7.1 Työn tavoitteet	32
7.2 Kehyksen proaktiivisuuden menestystekijät	33
7.3 Kehyksen kehittämisen kohteet	34
LÄHTEET	36
Kirjallisuus	36
Internet	36
Suulliset/muut lähteet	39
Kuvat	39
LIITTEET	40
LIITE 1. Haastattelukysymykset ja saate	40
LIITE 2. Advocacy Planning Framework- työkalu.	43

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on jatkumoa Kehystä verkosto! -kehittämiprojektille, jonka tein Kehyksessä keväällä 2015. Kehittämiprojekti keskittyi Kehyksen lisäarvon tutkimiseen sen jäsenjärjestöille vuonna 2014 uudistetun strategian pohjalta. Projektin lopputuotteena oli jäsenjärjestöjen asiantuntemuskartta, eli mitä asiantuntemusta heillä on Kehyksen vaikuttamistyön teemoihin. Kehyksen aktiivinen lähiverkosto piirtyi esiin ja samalla tutkin miten Kehys nähtiin jäsenjärjestöjen, hallituksen ja sihteeristön näkökulmista. Yhtenä aspektina tutkivassa prosessissa oli vaikuttamistyö, johon tässä opinnäytetyössä pureudun syvemmälle luvussa 3. Tulen käyttämään yhtenä vaikuttamistyön määritelmänä kehittämiprojektin tuotoksena syntynyttä määritelmää, jota vertaan muihin määritelmiin luvussa 7.1.

Ensimmäisenä ajatuksena oli arvioida Kehyksen vaikutusta, mutta opinnäytetyöksi aihe oli liian laaja, enkä opiskelijana voi arvottaa Kehyksen työtä – tämä jääköön Kehyksen toimijoille. Kehyksen toimintaympäristö on kansainvälinen, ja vaikka opinnäytetyöni keskittyy enemmän organisaation kehittämiseen, sopii se kansainväliseen suuntautumiseeni Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Tutkimuksen ja arvioinnin ero on Robsonin (2001) mukaan ”Arviointi sisältää ajatuksen arvon määrittämisestä – tutkimus kuvaa, selittää ja ymmärtää.” (Kylmäkoski 2015). Tutkin vaikuttamistyötä Kehyksessä käyttäen hyväksi tietoperustaani, joka rakentui työharjoittelun aikana keskittyen proaktiivisuuden kehittämiseen niin toimijoiden haastattelujen kun tietoperustankin kautta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuoda Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistyksen eli Kehys ry:n vaikuttamistyö teoreettiselle pohjalle. Toisena tarkoituksena oli tutkia, mitä oli käytännössä toteutunut 2014-2015 vaikuttamistyö Post-2015 Agendan suhteen ja miten sitä voisi kehittää proaktiivisuuden suhteen. Tarve pohjaa ulkoasiainministeriön tulevalle evaluaatiolle, jonka erityiskysymyksenä ovat ”järjestöjen omat tuloksellisuusprosessit ja rakenteet” (Ulkoasiainministeriö 2015, Evaluointi Kansalaisjärjestöjen ohjelmatuesta). Nykyisessä poliittisessa tilanteessa, jossa kehitysyhteistyömäärärahoja leikataan, Kehyksessä koettiin tärkeäksi keskittyä sisäisiin prosesseihin. Ennen leikkauksia ajatukseni oli

tutkia Kehyksen verkostoja lisää. Sisäisillä prosesseilla viitataan erityisesti Kehyksen uuden hyväksytyn strategian vuosille 2015-2018 jalkautukseen.

1.1 Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry

Suomen liittyttyä EU:hun vuonna 1995 perustettiin EU-yhteystoimikunta, josta tuli sittemmin Kehys vuonna 2002, kun EU-yhteystoimikunnan rahoituspohja todettiin kestävämmäksi. Suomen EU-yhteystoimikunta liittyi samana vuonna eurooppalaiseen EU-yhteystoimikuntaan, joka sittemmin muuttui Concordiksi (The European NGO Confederation for Relief and Development). Kehys on Concordin kansallinen taho Suomessa. (Kehys ry 2012, EU:n kehityspolitiikan raameja oikomassa – Kehys 10 vuotta, 8-9; Kehys, Kehyksen historia.)

Vuonna 2014 Kehys toimi kattojärjestönä 39 eri organisaatiolle. Jäsenjärjestöt koostuvat suuristakin jäsenistä, kuten UFF, Plan Suomi, Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Lähetysseura ja World Vision muutamia mainitakseni. Jäseniä yhdistää ”kiinnostus EU:n kehitysyhteistyöhön ja -politiikkaan” (Kehys 2015 Jäsenjärjestöt). Jäsenillä on myös omia linkkejä EU:hun niiden kattojärjestöjen kautta, esimerkiksi Plan Suomi kuuluu kansainväliseen Plan International ja Pelastakaa lapset ry Save the Children -kattojärjestöön. Kehys tekee vaikuttamistyötä sen jäsenjärjestöjen ehdoilla, eli heidän mandaatillaan kohderyhmänään eri päätöksentekijät. Mandaatti tulee Kehyksen hallitukselta, joka on muodostettu sen jäsenjärjestöistä.

Jäsenet osallistuvat Kehyksen vaikuttamistyöhön mm. temaattisten työryhmien kautta. Työryhmät ovat olennainen osa Kehyksen toimintaa. Työryhmissä valmistellaan kannanottoja EU:n linjauksiin myös Suomen toimintaympäristössä ja kuullaan EU:n linjauksista sen hetken poliittisiin aiheisiin ja ajankohtaisista prosesseista. Työryhmät ovat jakaantuneet temaattisesti eri aiheisiin ja vuonna 2014 toiminnassa oli 5 työryhmää: Ympäristö-, Turvallisuus, Gender- sekä Siirtolaisuus ja kehitys -työryhmät sekä Kansainvälisyyskasvatuksen referenssiryhmä (KVK). KVK-työryhmän nimi on nykyään muutettu muotoon Koulutus- ja kasvatustyöryhmä. Työryhmistä Ympäristö-, Turvallisuus- sekä Siirtolaisuus ja kehitys -työryhmät seurasivat ja kommentoivat Post-

2015 Agenda -prosessia ja valmistelivat mm. indikaattoriehdotuksia prosessiin liittyen. Kattojärjestönä Kehys jakaa tietoa EU:ssa tapahtuvista prosesseista sen jäsenjärjestöille mm. edellä mainittujen työryhmien kautta, jolloin tieto leviää myös ruohonjuuritasolle. (Kehys Toimintakertomus 2014, 11.)

Kehys on keskittynyt vaikuttamaan nimenomaan EU:ssa ja EU-politiikkaan. (Kehys ry, Toimintakertomus 2014, 3.) Kehys vaikuttaa myös Suomessa, mutta näkökulmana on Suomi osana EU:ta, eli vaikuttamistyön kohdentaminen meppeihin, poliitikkoihin ja avainpäättöksentekijöihin EU-prosessien suhteen Suomen hallituksessa ja poliittisessa päätöksenteossa. Kehys on mm. tiiviisti yhteydessä ulkoasiainministeriöön. Kehyksen ominta alaa on kehityspoliittinen vaikuttaminen. Kehityspoliittikka ja kehitysyhteistyö määritellään ulkoasiainministeriön mukaan seuraavasti:

”Kehityspoliittikka on tärkeä osa Suomen johdonmukaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kehityspoliittikalla tarkoitetaan toimintaa kaikilla niillä kansainvälisen yhteistyön ja kansallisen politiikan lohkoilla, joilla vaikutetaan kehitysmaiden asemaan. Näitä ovat esimerkiksi turvallisuus-, kauppa-, maatalous-, ympäristö- tai siirtolaispolitiikka. Suomen kehityspoliittikan pohjana ovat YK:n vuosituhatjulistuksesta johdetut vuosittain asetettavat tavoitteet, jotka tähtäävät äärimmäisen köyhyyden poistamiseen. Kehityspoliittisen toiminnan tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta muiden politiikkalohkojen kanssa pyritään parantamaan jatkuvasti.

Kehitysyhteistyö on yksi kehityspoliittikan työkaluista, ja se pitää sisällään rahoituksen kanavoimista ja konkreettisten toimien - kuten hankkeiden ja ohjelmien - suunnittelua ja toteutusta kumppanimaidemme ja muiden alan toimijoiden kanssa.”
(Ulkoasiainministeriö 2015, Kysymyksiä ja vastauksia kehityspoliitikasta ja kehitysyhteistyöstä)

Kehyksen toimintaympäristö on siis kansainvälinen ja sen tekemää vaikuttamistyötä voidaan pitää ”policy advocacyna” eli eri politiikkalinjauksiin vaikuttamisena. Se keskittyy Suomea suurempaan kuvaan ja sen vaikuttamisen kohderyhmänä ovat mepit, hallitus, ministeriöt, kansanedustajat sekä muut avainpäättäjät (Kehys ry, Vaikuttamistyön kohdentaminen, sisäinen dokumentti). Zimmermanin (2007) mukaan organisaatioiden hallituksilla on usein valtaa yhteisöissä ja suhteita päättäjiin eli vaikutusta poliittisten linjojen tekijöihin. Tämä näkyy Kehyksessä verkostoitumisena: Kehys on eurooppalaisen Conordin (The European NGO Confederation for Relief and Development) kansallinen toimikunta, joita on yhteensä 24. Muita järjestöjä, joihin Kehys kuului vuonna 2014, olivat Finnwatch, Eurooppalainen Suomi ja Maailma.net-portaali.

Kansainvälisistä yhteenliittymistä Kehys kuului Civicus -verkostoon (World Alliance for Citizens Participation), Anna Lindh säätiön Suomen verkostoon sekä Kehitysyhteistyöjärjestöjen palvelukeskuksen (Kepa) kanssa Kehys edusti suomalaisia järjestöjä International Forum for National Platformissa (IFP). (Kehys, Concord; Kehys toimintakertomus 2014, 4.) Kehyksen pääsihteeri kuului myös vuosina 2011-2015 Kehityspoliittiseen toimikuntaan, joka on valtioneuvoston alainen työryhmä. Kehityspoliittinen toimikunta seuraa ja arvioi päätöksiä, sekä antaa neuvoja kehityspolitiikkaan liittyen. (Kehityspoliittinen toimikunta 2015, 34; Kehityspoliittinen toimikunta 2012, Toiminta).

Yksi kehityspoliittisen toimikunnan keskeisiä tehtäviä on seurata kehityspoliittisen johdonmukaisuuden toteutumista esimerkiksi ministeriöiden esityksien kannalta (Kehityspoliittinen toimikunta 2012, Toiminta). Täten on merkittävää Kehyksen poliittisen johdonmukaisuuden edistämisen kannalta, että sen pääsihteeri on jäsenenä toimikunnassa kuten myös Conordin johdonmukaisuustyöryhmän puheenjohtaja vuonna 2014 (Kehys toimintakertomus 2014, 6). Tämä tarkoittaa myös, poliittisen johdonmukaisuuden kannalta tärkeitä prosesseja seurataan, mikä oli vaikuttamistyön proaktiivisuuden kannalta tärkeää, kuten Kepan vaikuttamistyön koulutuksessa täsmennettiin 2015.

1.2 Kehyksen viitekehys

Kehyksen vaikuttamistyö keskittyy siis kehityspoliittiselle tasolle toimintaympäristönään EU ja Suomi EU:n osana. Kehys tarkkailee myös EU:ta globaalien prosessien näkökulmasta. (Kehys Toimintakertomus 2014, 4.) Kehyksen toimintaympäristössä Suomessa on kuohunut viimeaikoina. Viime toukokuussa aloittaneen Sipilän hallituksen päätös leikata varsinaisia kehitysyhteistyöjärjestöjen määrärahoja noin 300 miljoonalla ja lisätä 130 miljoonalla eurolla lainapohjaista kehitysyhteistyötä vaikuttaa väistämättä koko kenttään ja sitä kautta Kehykseen. Kepa, joka on myös Kehyksen jäsenjärjestö, arvioi mm. kehitysyhteistyöjärjestöjen karsivan noin 100 työpaikkaa rahoituksen puutteessa. Lainapohjainen kehitysyhteistyö tarkoittaa kehitysyhteistyövarojen suuntaamista vastuullisiin suomalaisiin yrityksiin, jotka työskentelevät kehitysmaissa Finnfundin (teollisen yhteistyön rahasto) kautta. (Yle 2015, Budjettiesityk-

sessä Finnfundille 60 miljoonaa enemmän kuin rahasto pyysi – "Ideologinen valinta"; Finnwatch 2012, Kehys liittyi Finnwatchiin.)

Leikkausten vuoksi Kehyksen rahoitus väheni noin 40 prosenttia. Tämä tarkoittaa vakituisten henkilökunnan vähenemistä kolmeen (pääsihteeri, tiedottaja ja vaikuttamistyön koordinaattori) (Haastattelu 2015, hlö#2). Työntekijöiden kanssa käytyjen keskustelujen mukaan resurssileikkaus heikensi strategiauudistuksen juurruttamista, sillä työtunnit eivät riitä. Leikkaukset vaikuttivat myös ulkoasianministeriön vuoden 2016 rahoituskierroksen perumiseen, eli monen jatkohankkeen kariutumiseen, ja ohjelmatuen leikkausten myötä projektien loppumiseen kesken. Koin tämän omakohtaisesti, sillä olin päätöksen aikaan Nepalissa vapaaehtoisena Suomen Partiolaisten kautta suunnittelemassa uutta hanketta, joka olisi saanut rahoituksesta ko. rahoituskierrroksesta. Uusia rahoituksia myönnettäessä tullaan painottamaan järjestöjen välisiä yhteistyötä ja varsinaisen kehitysyhteistyövarojen leikkaukset ovat johtaneet useisiin YT-neuvotteluihin kentällä (Yle 2015 Lisää irtisanomisista kehitysyhteistyösektorilla – Plan Suomi aloittaa yt-neuvottelut). Kehyksen kannalta tämä tarkoittaa entistä suurempaa painoarvoa sen kattojärjestön roolille: jäsenten verkottamiselle ja järjestöjen väliselle yhteistyölle ja eri yhteistyömahdollisuuksien esittämiselle.

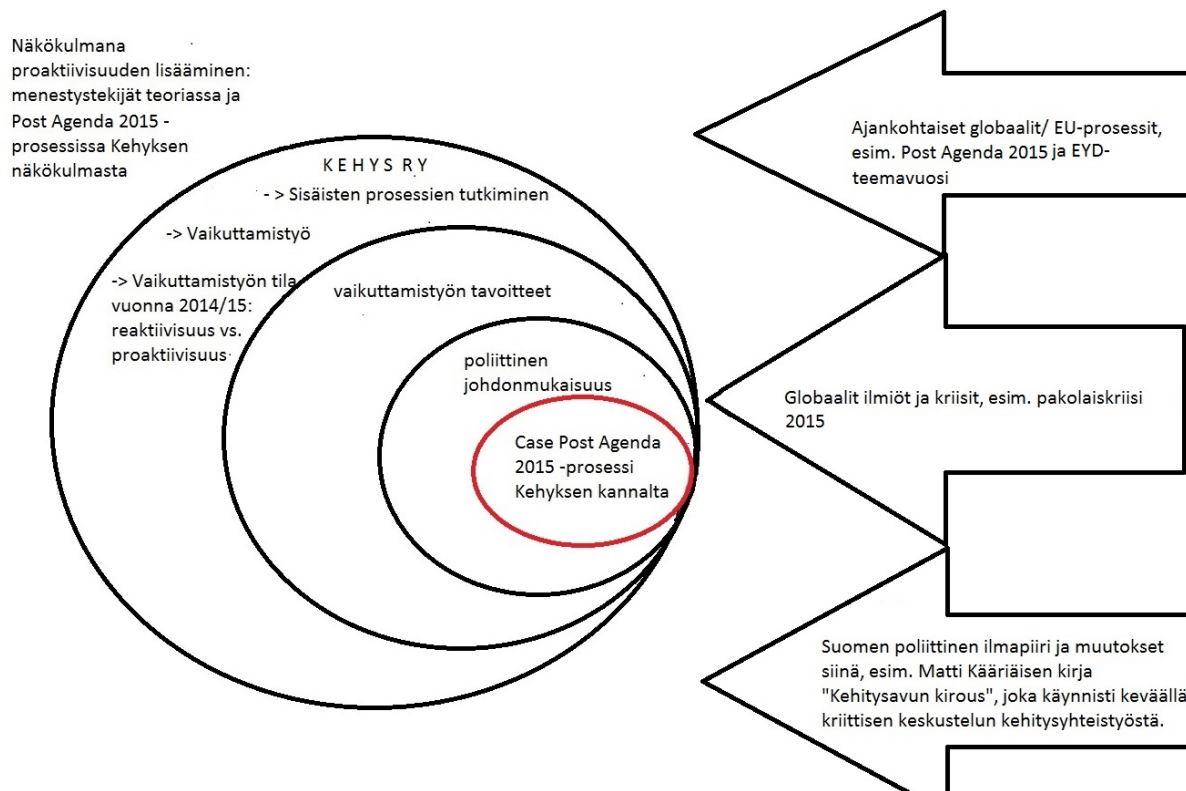
2 TUTKIMUSONGELMANA KEHYKSEN PROAKTIIVISUUS VAIKUTTAMISTYÖSSÄ

2.1 Kehyksen vaikuttamistyön jäsentäminen tutkimusprosessina

Tutkimusasetelma alkoi tilaajan pyynnöstä keskittyä sisäisten prosessien eli vaikuttamistyön tekemisen arvioimiseen. Päädyimme kuitenkin arvioinnin sijasta tutkimiseen, eli miten vaikuttamistyötä tehdään Kehyksessä ja miten sitä voisi kehittää. Opinnäytetyön tilauspyyntö liittyi ulkoasiainministeriön tulevaan kumppanuusjärjestöjen evaluaatioon. Lisäksi pyyntö keskittyä Kehyksen vaikuttamistyöhön kehittämisprojektissa tutkittujen verkostojen sijaan perustui ulkoasiainministeriön rahoitusleikkauksiin. Kehyksen mukaan oli parempi keskittyä omaan järjestöön kehitysyhteistyöjärjestökentän koettua rajuja muutoksia.

Minua on kiinnostanut pitkään vaikuttamistyö ja miten sitä tehdään poliittisella tasolla. Poliittisella tasolla tehdään suuria linjauksia, joilla on mahdollista vaikuttaa globaalisti. Linjauksista suunnitellessa tehdään toki monia kompromisseja, mutta vaikutus on laajempi kuin yksittäisen projektin parissa kentällä työskennellessä. Vaikutuksen laajuus on syy, miksi poliittinen vaikuttamistyö kiehtoo minua.

Kehys on organisaationa mainio esimerkki poliittisen tason vaikuttamistyöstä, sillä se on Kehyksen toiminnan ydintä. Päätin rajata vaikuttamistyön empiirisen tietoperustani perusteella vaikuttamistyön proaktiivisuuteen. Proaktiivisuudella tarkoitan ennakoinnista ja järjestöstä käsin lähtevää oma-aloitteista toimintaa muutoksen edistämiseksi, esimerkiksi miten Kehys on pitänyt oma-aloitteisesti johdonmukaista politiikkaa esillä (Cambridge dictionary, suomennos Mertanen). Tätä voidaan verrata reaktiivisuuteen, esimerkiksi ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövarojen leikkaamiseen, joka puolestaan pakotti reagoimiseen. Seuraavassa kuvassa voi nähdä prosessin, miten rajasin tutkimusaiheeni ja mitkä ulkopuoliset tekijät vaikuttivat aiheen valitsemiseen sekä yleisesti Kehyksen toimintaan.

Kuva 1. Asiaongelmasta tutkimusongelmaan. Nuolet kuvaavat ulkoisia vaikuttavia tekijöitä. Mertanen 2015.

2.2 Proaktiivisuus

Proaktiivisuus järjestössä on hankalaa. Proaktiivisuudella tarkoitin ennakoimista tilanteisiin ja järjestöstä lähtöisin olevaa oma-aloitteista toimintaa muutoksen edistämiseksi. Vaikuttamistyö on dynaamista ja koko ajan vuorovaikutuksessa niin järjestökentän, poliittisen ilmapiirin kuin yhteiskunnallisen muutoksen kanssa, joten sen tulee olla joustavaa ja reagoivaa. Vaikuttamistyön tulokset todennäköisesti kuitenkin kärsivät, jos vaikuttamistyö on pelkästään reagoimista ilman suunnitelmaa tai sen toteuttamista miten järjestön tavoitteita voidaan edistää. Tärkeää proaktiivisuudessa on vaikuttamistyön tavoitteen kannalta tärkeiden prosessien seuraaminen (Kepa 2015, Vaikuta! Vaikuttamistyön alkeet). Näin pysytään ajan hermolla. Resurssit vaikuttavat, kuinka montaa prosessia on aikaa seurata samanaikaisesti. Huomasin toteuttamani projektin aikana, että tämä näkyy Kehyksen työntekijöiden arjessa useina kiirepiikkeinä vuodessa.

Proaktiivisuuden näkökulmasta Kehys on tehnyt työtä johdonmukaisen politiikan parissa ja sen lobbaamista jo vuodesta 2006, jolloin Suomi oli puheenjohtajamaana EU:ssa ja Kehys koordinoi kansalaisjärjestöille Call for Coherence -kampanjan, joka vaati kehitysyhteistyön päällekkäisyyksien ja ristiriitojen poistamisen eri politiikkalohkojen välillä (Kehys 2006, 2).

2.3 Kehityspoliittinen johdonmukaisuus

Kehityspoliittinen johdonmukaisuus tarkoittaa, että kaikki politiikan alueet tukevat maiden kehitystä, eivätkä ole ristiriidassa keskenään. (Kehys 2006,2; Ulkoasiainministeriö uutiset 2007). EU:n 28 jäsenvaltiota ovat sitoutuneet kehityspoliittiseen johdonmukaisuuteen eli siihen, että niiden poliittiset päätökset eivät jarruta EU:n tavoitetta köyhyyden poistamiseksi tai globaalia kehitystä (Concord 2015, Spotlight 2015, 2). Esimerkiksi EU voi tukea jonkin kehitysmaan lihantuotantoa ja jäsenmaidensa lihateollisuuden vientiä samaan maahan, jolloin jäsenmaan tuote saattaa olla jopa paikallista halvempi. Tällöin kyse on epäjohdonmukaisesta kehityspolitiikasta (Kehys ry 2012, EU:n kehityspolitiikan raameja oikomassa – Kehys 10 vuotta, 16).

Poliittinen johdonmukaisuus tai kehityspoliittinen johdonmukaisuus tarkoittavat kummatkin samaa asiaa ja käytän näitä kahta termiä rinnakkain tässä tutkimuksessa. Poliittinen johdonmukaisuus on laaja teema, joka leikkaa kaikki politiikan, kuten kaupan, viennin ja maatalouden, alat. Se toimii metatasolla ja periaatteena miten poliittiset linjaukset tehtäisiin niin, etteivät ne olisi ristiriidassa kehityspoliitiikan kanssa. Kehys on pitänyt poliittista johdonmukaisuutta esillä pitkään ja suunnitelmallisesti, joten se on aiheena perusteltu raja-alue Kehyksen proaktiivisuuteen.

Johdonmukaisen politiikan laajuuden vuoksi aiheesta oli vieläkin tarpeen rajata. Keskustelin rajauksesta Kehyksen työntekijöiden kanssa, jonka perusteella päätin valita joko Ruokaturvapäätöksen tai Post-2015 Agenda-prosessin. Ruokaturvapäätös, jossa edistettiin myös johdonmukaista politiikkaa oli kuitenkin loppunut jo 2013, joten se oli aikarajauksen ulkopuolella (Haastattelu 2015, hlö#2). Henkilöstö, joka oli työskennellyt aiheen parissa, oli myös vaihtunut jonkin verran. Oli järkevämpää valita Post-2015 Agenda-prosessin tutkiminen, sillä kaikki nykyisistä työntekijöistä olivat työskennelleet siinä. Aiheena se on myös ajankohtaisempi ja henkilökohtaisesti koen prosessin äärimmäisen mielenkiintoisena näkökulmana siihen, miten yksittäinen järjestö voi kattojärjestöjen kautta vaikuttaa EU-politiikkaan.

2.4 Tutkimuksen rajaaminen Post-2015 Agenda -prosessiin

Post-2015 Agenda oli YK:n johdolla toteutettu prosessi, joka tähtäsi uusien kestävän kehityksen tavoitteiden luomiseen mm. vuosituhattavoitteiden pohjalta. Avaan prosessia lisää luvussa 4.1. Post -2015 Agenda -prosessia koordinoitiin yhdessä Kehitysyhteistyöjärjestöjen palvelukeskuksen (Kepa) kanssa. Tutkimus on rajattu kyseiseen prosessiin Kehyksen toiminnan ja sen proaktiivisuuden kannalta. Erityisesti minua kiinnostavat Kehyksen menestystekijät vaikuttamistyössä. Post-2015 Agenda tähtäsi uusien kestävän kehityksen tavoitteiden määrittelyyn vuosituhattavoitteiden määrittämisen loppuessa 2015 lopussa. Nämä uudet tavoitteet julkistettiin New Yorkissa YK:n kestävän kehityksen huipputapaamisessa syyskuun loppupuolella sisältäen 17 tavoitetta ja 169 alatavoitetta nimellä Agenda 2030. Historiallista oli, että tavoitteet ovat universaaleja kaikille maille mukaan lukien teollistuneet maat. (Ulkoasiainministeriö 2015; Ympäristöministeriö 2014.)

2.5 Aiempi kirjallisuus vaikuttamistyöstä

Vaikuttamistyöstä on tehty useita tutkimuksia, etenkin oppaita metatasolla eli miten vaikuttamistyötä voidaan toteuttaa käytännössä menestyksekkäästi. Näistä International Center for Policy Advocacy (ICPA) menetelmäopas APF (Advocacy Planning Framework) valikoitui malliksi, jota käytän vertailuna Kehyksen toimintaan etenkin suunnitelmallisuuden kannalta. Opas sopii hyvin mallina poliittiseen vaikuttamistyöhön, sillä se käsittelee vaikuttamistyötä strategisena kokonaisuutena. Muuta opinnäytetyön kannalta tärkeää tutkimuskirjallisuutta oli mm. Conordin Spotlight 2015 -raportti, joka tutki millä tasolla poliittista johdonmukaisuutta on toteutettu EU-maissa. Tutustuin myös lainsäädäntöön EU:n kehityspoliittikan kannalta, sekä Kehityspoliittisen toimikunnan työhön. EU:n yhteistä ulkopoliittikkaa määritellään mm. Maastrichtin (1992) ja Amsterdamin (1997) ja Lissabonin (2009) sopimuksissa. Yhteisessä ulkopoliitikassa käsitellään mm. kehityspoliittikkaa koskevia linjauksia, joista erityisesti mainitaan johdonmukaisuus. (Kehys ry 2006; Euroopan Unioni, Kehityspoliittikka ja kehitysyhteistyö, 4.)

Kävin Kepan vaikuttamistyöhön keskittyvässä koulutuksessa elokuussa 2015. Tämä oli ensimmäisiä kertoja, kun jokin kohtaamani teos tai koulutus käsitteli vaikuttamistyötä kokonaisvaltaisesti, eikä pelkästään metatasolla eli miten toteuttaa tietty strategia. Usein aihe on jaettu muun muassa lobbaamiseen, mediaviestintään ja raporttien sekä lausuntojen kirjoittamiseen. Sain koulutuksesta hyvän näkökulman vaikuttamistyön perustaan järjestöalan ammattilaisilta.

2.6 Tutkimuksessa hyödynnetyt aineistot ja asiantuntijahaastattelut

Ensisijaisena aineistonkeruumenetelmänä käytin asiantuntijahaastattelua. Asiantuntijat ovat tietyn aiheen ekspertejä, jotka ovat alallansa tunnustettuja (Anttila, Pirkko 1998). Aiheen spesifyden vuoksi valitsin haastatella Kehyksen pääsihteerä, joka on työskennellyt kehityspoliittisen johdonmukaisuuden parissa vuosia. Toiseksi asiantuntijaksi valikoitui Kehyksen vaikuttamistyön koordinaattori, jonka erityisalaa on kehityspoliittinen johdonmukaisuus. Kummatkin ovat olleet Kehyksessä töissä pitkään, joten heillä on tietoa ja näkemystä nimenomaan Kehyksen toiminnasta ja toiminnan

suunnitelmallisuudesta kehityspoliittisen johdonmukaisuuden suhteen. Muina aineistoina käytin Kehyksen julkaisuja, Ulkoasiainministeriön uutisia, YK:n Kestävän kehityksen foorumia sekä dokumentteja sekä kehittämisprojektista kerättyä aineistoa kuten jäsenjärjestökyselyä.

Opinnäytetyön tekemisen aikaan olin Nepalissa, joten päätin tehdä asiantuntijahaastattelut sähköpostihaastatteluna. Nepalissa sähkökatkot ovat päivittäisiä ja Skype yms. sovellusten yhteyksien laadut vaihtelevat, joten niillä ei pystytä takaamaan häiriötöntä keskustelua yleisten linjaongelmien vuoksi. Sähköpostilla lähetetyt kysymykset antavat puolestaan aikaa vastaajalle miettiä rauhassa ja vapauden vastata sopivimpaan aikaan (Kuoppala 1998, 49). Toisaalta sähköpostihaastattelu vie vastaajaltaan enemmän aikaa kuin samassa paikassa tapahtuva teemahaastattelu, jonka tutkija voi nauhoittaa.

Kysymysrunko oli puolistuktruoitu ja tein sen vaikuttamistyön analyysivälineen Advocacy Planning Frameworkin, työharjoittelussa kasvaneen tietoperustan, vuoden 2014 toimintakertomuksen sekä eri vaikuttamistyön määritelmien perusteella. Kysymysrungon voi löytää liitteenä (LIITE1). Pääasiallisiksi tutkimuskysymyksikseni muodostuivat:

1. Miten Kehyksen vaikuttamistyöstä saadaan vielä proaktiivisempaa ja suunnitelmallisempaa?
2. Mitkä ovat Kehyksen menestystekijät proaktiivisessa vaikuttamistyössä?

Asiantuntijahaastattelut olivat tärkeä osa tutkimusprosessia, sillä asiantuntijat voivat vastata parhaiten näihin kysymyksiin. Haastatteluiden pohjalta pystyin refleктоimaan, miten toimijoiden mielestä proaktiivisuutta on kehitetty ja mitä siinä olisi vielä parannettavaa. Vaikuttamistyön mallin (Advocacy Planning Framework), vuoden 2014 toimintakertomuksen sekä Kehyksen Toimintaluonnos vuodelle 2016 pohjalta tutkin, miten sitä oli itseasiassa kehitetty.

3 VAIKUTTAMISTYÖ

Kun puhutaan vaikuttamistyöstä, puhutaan erilaisista vaikuttamisen keinoista. Näille keinoille on indikaattoreita, jotta voidaan mitata miten tavoitteissa onnistuttiin. Indikaattorit ovat aina kytkettyjä vaikuttamisen tavoitteisiin, ja kenen kannalta tavoitteet ovat toivottavia. Näin ollen myös indikaattorit ovat subjektiivisia. Jos tavoitteissa onnistutaan hyvin, kyse on laadukkaasta toiminnasta. Laatu, eli mikä on toivottu tulos tai tavoite on subjektiivista, sillä tavoite on usein eri riippuen toimijasta.

Kehys on laatinut kriteerinsä laadukkaalle vaikuttamistyölle, joka jakaantuu kolmeen osaan: Osaavaan henkilöstöön, ohjelmaan ja talouteen. Näihin on kirjattu monia eri kriteerejä kuten työhyvinvoinnin ylläpito, koulutusta työntekijöille, selkeät toimenkuvat (osaava henkilöstö). Ohjelman alla on mm. strategia, kokonaisjohtamisen periaatteet, tulosten ja tavoitteiden seurantamekanismit, oppiminen ja kehittyminen. Talouteen kuuluvat mm. varainhallinta, riskienhallinta sekä toimintasuunnitelma, joita en avaa sen enempää tässä tutkimuksessa.

Kriteerien lisäksi Kehyksessä seurataan laatua monilla eri seurantajärjestelmillä ja uusia kehitetään koko ajan. Tämä voi olla lopulta hiukan sekavaakin ja olisikin perusteltua yhdistää niitä. Tosin haastattelussa kävi ilmi, että vuosittaista toimintakertomusta käytetään toiminnan seurantaan, joka sinänsä kokoaa kaiken yhteen (Haastattelu 2015, hlö#1). Muita seurantamenetelmiä ovat työmatriisi, aktiviteettimonitorointityökalu, työryhmien vaikuttamissuunnitelmat ja henkilökohtaiset työsuunnitelmat (Haastattelu 2015, hlö#2). Työmatriisia käytettiin uuden strategian tavoitteiden purkamiseen käytännön toimiksi ja alatavoitteiksi. Aktiviteettimonitorointityökalua käytetään seuraamaan, mitä toimintoja on tehty, milloin, kenen kanssa ja mitä odotettiin saavutettavan ja saavutettiin. Työryhmien vaikuttamissuunnitelmissa suunnitellaan miten, kehen ja mihin vaikutetaan. Henkilökohtaisissa työsuunnitelmissa oman työnkuva liitettiin strategian eri kohtiin: mihin Kehyksen tavoitteeseen oma työnkuva kytkeytyy?

Haastattelun perusteella Post-2015 Agenda–prosessissa ei seurattu Kehyksen vaikuttamistyön tavoitteiden seuraamista tai käytetty edellä kuvailtuja työkaluja. Osan

ajasta raportoitiin kuukausittain Beyond2015 -verkostolle, mutta sitä ei haastatellun mukaan reflektoitu tai hyödynnetty esimerkiksi tuleviin toimintoihin. Tämä johti jokaisen työntekijän oman työn seurantaan ja arviointiin henkilökohtaisesti. (Haastattelu 2015, hlö#1.) Kolmas Kehyksen työntekijä, joka kommentoi työtä, mainitsi, että vaikuttamistyötä tullaan vielä refleктоimaan esim. arviointipäivässä ja seuraavan vuoden toimintakertomusta kirjoitettaessa. Tämä on mielekästä, mutta vaikuttamistyötä olisi validia arvioida myös itse prosessin aikana, jolloin mahdolliset eri asioiden painotukset voidaan ottaa huomioon tai löytää tehokkaampia tapoja vaikuttaa.

3.1 Vaikuttamistyön määritelmiä

Oxford sanakirjan mukaan vaikuttamistyö, advocacy, on vapaasti käännettynä julkista tukea tai suositus tietylle asialle tai politiikalle (Oxford dictionary 2015, suomennos Mertanen). Cambridgen sanakirja puolestaan määrittelee vaikuttamisen, to advocate, idean tai ehdotuksen, kehityksen tai asian kannattamista julkisesti tai sen tekemistä uudella tavalla (Cambridge 2015, suomennos Mertanen). ICPA (International Center for Policy Advocacy 2014) määrittelee poliittisen vaikuttamistyön monien kirjailijoiden pohjalta (Carden 2009, Court and Young 2003, Data and Pellini 2011, Open Society Foundations 2010, Roebeling and de Vries 2011, Weyrauch, D'Agostino, and Richards 2011) seuraavasti:

”Policy advocacy is the process of negotiating and mediating a dialogue through which influential networks, opinion leaders, and ultimately, decisionmakers take ownership of your ideas, evidence, and proposals, and subsequently act upon them.”

Poliittinen vaikuttamistyö voidaan määritellä myös yhteiskunnan rakenteiden muuttamista annettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (Eskola 2007, 3). Kehys itse määrittelee vaikuttamistyötä seuraavasti:

”Vaikuttamistyö on usein luonteeltaan pitkäjänteistä ja jatkuvaan dialogiin perustuvaa. Sen tuloksellisuuden arvioiminen on haastavaa myös sen takia, ettei saavutuksia voida pitää vain ja ainoastaan yhden järjestön työn tuloksena”. (Kehys ry Toimintakertomus 2014, 3)

3.2 Kehittämiprojektista syntynyt vaikuttamistyön määritelmä

Opinnäytetyötä edeltäneessä kehittämiprojektissani ”Kehystä verkosto!” tutkittiin mm. vaikuttamistyötä ja sen eri käsityksiä niin Kehyksen henkilökunnan, hallituksen kuin jäsenjärjestönkin näkökulmasta. Tällä luotiin viitekehystä opinnäytetyötä varten. Näkemyksiä kerättiin kyselyillä: ensin tein henkilökunnalle omansa, sitten vuorossa oli hallitus, ja jäsenjärjestöt ja lopuksi työryhmät. Kyselyissä keskityin hallituksen ja jäsenjärjestöjen näkemyksiin, sillä työryhmissä voi olla yksityishenkilöitä ja muitakin kuin jäsenjärjestöjä. Vaikuttamistyön osalta Kehyksen hallituksesta vastasi 5 jäsentä (hallituksessa oli 11 jäsentä), jäsenjärjestöistä 5 (jäsenjärjestöjä 39) ja henkilökunnasta jokainen eli 7 henkilöä. Vaikuttamistyön kysymykseen vastaukset määrittelin käyttäen hyväksi Kehyksen vuonna 2014 hyväksytty strategiaa vuosille 2015-2018, Kirkon Ulkomaanavun, Suomen Lähetysseuran, Pelastaa Lapset ry:n, Eetti ry:n sekä UFF:in (toimintakertomus vuodelta 2014) antamia määritelmiä vaikuttamistyöstä. Kaikki edellä mainitut järjestöt ovat Kehyksen jäsenjärjestöjä. Kysymys oli seuraava: ”Miten järjestönne määrittelee vaikuttamistyön?”

Vastausvaihtoehdot vaikuttamistyölle olivat:

1. Päättäjien ja mielipidejohtajien vakuuttamista toimimaan heikommassa asemassa olevien ihmisten hyväksi.
 2. Vaikuttamistyön tavoitteena on muutos ihmisten elämässä poliittisen muutoksen kautta. Poliittisella muutoksella tarkoitetaan niin sen linjan, käytäntöjen muuttumisen tai lakien säätämisen kautta
 3. Vaikuttamistyö puuttuu rakenteisiin, jotka estävät ihmisoikeuksien toteutumista. Tavoitteena ovat muutokset niissä asenteissa, käytännöissä ja päätöksenteossa, jotka parantavat heikkojen ja syrjittyjen ihmisten asemaa.
 4. Viestintää, jonka tavoitteena on muuttaa viestin kohteena olevan henkilön tai ihmisryhmän käsityksiä jostakin asiasta tai ilmiöstä.
 5. Jollakin muulla tavalla. Miten?
- (Mertanen, Jäsenjärjestötutkimus 2015)

Tuloksista pidin henkilökunnalle fasilitoidun keskustelun, ”purkupalaverin”, jossa pohdittiin eri merkityksiä ja painotuksia niin jäsenjärjestöjen, hallituksen kuin sihteeristönkin kesken. Sihteeristön osalta päädyttiin seuraavaan:

Vaikuttamistyö ei rajoitu ainoastaan kyselyssä annettuihin määritelmiin. Kaikkia mainittuja elementtejä tarvitaan, eikä niitä voi priorisoida keskenään kuten vaikuttamisviestintää ja lobbaamista. Elementit toimivat eri tasoilla ja prosessimaisesti: viestintä herättää kiinnostuksen ja vaikuttaa asenteisiin. Nämä asenteet puolestaan vaikuttavat rakentei-

siin. Poliittinen vaikuttaminen on pitkäjänteistä rakenteisiin vaikuttamista ja tähtää poliittiseen muutokseen. Kukin elementeistä tähtää muutokseen ihmisten elämässä. (Mertanen 2015, Projektiraportti ”Kehystä verkosto!” Kehyksen verkostomaisen toiminnan selvitys, 23)

Hallitukselle pitämässäni tiivistelmässä projektista ei tullut vaikuttamistyöhön enempää kommentteja. Tulen vertaamaan tätä vaikuttamistyön käsitettä luvussa 7.1 edellisiin vaikuttamistyön määritelmiin.

Vaikuttamistyöllä pyritään siis saamaan muutos aikaiseksi. Vaikuttamistyö on kansalaisyhteiskunnan tärkeimpiä tehtäviä; näin yksilöt voivat niin yksilöinä (esim. mielipidekirjoitukset, kannanotot) kuin järjestöjenkin kautta vaikuttaa yhteiskuntaan. Kansalaisyhteiskunnan ero yhteiskuntaan on seuraava: kansalaisyhteiskunnan muodostavat ihmiset yhdessä toimien yhteisen hyvän vuoksi, yhteiskunta on puolestaan poliittinen sopimus, jolla on valtion määritelmä ja poliittinen järjestelmänsä (Harju 2003, 10-12). Kansalaisyhteiskuntaa voidaan pitää yhteiskunnan vahtikoirana, ja toisaalta osin palveluiden tarjoajana. Kehys osaltaan on vaikuttamassa yhteiskunnan rakenteisiin pitämällä esimerkiksi johdonmukaista kehityspoliittikkaa esillä pitkäjänteisesti.

3.3 Kehys: Vaikuttamistyötä johdonmukaisuuden edistämiseksi

Haastatteluiden mukaan Kehyksen pitkän ajan tavoitteet ovat Suomen toimiminen johdonmukaisemmin EU:ssa ja EU:n toimiminen johdonmukaisemmin globaalisti. Lyhyen aikavälin tavoitteet ovat johdonmukaisuuden kirjaaminen Suomen kehityspoliittikkaan, Suomen pitävän esillä johdonmukaisuuskysymyksiä ministerineuvostoissa ja hallituksen käynnistävän uusia aloitteita johdonmukaisuuteen liittyen. (Haastattelu 2015, hlö#1.) Vuoden 2014 toimintakertomuksen mukaan Kehyksen vaikuttamistyötä ohjasi kehityspoliittinen johdonmukaisuuden edistäminen Suomessa ja EU-tasolla, Post-2015 Agenda-prosessi sekä EU-vaalivaikuttaminen. Kehyksen vaikuttamistyön tavoitteet koskien johdonmukaista politiikkaa vuoden 2014 strategiauudistuksen jälkeen oli ”Parempaa ja johdonmukaisempaa politiikkaa”, joka tähtää osaltaan globaalin äärimmäisen köyhyyden poistamiseen. (Kehys toimintakertomus 2014, 3-5.) Vuoden 2016 Toimintasuunnitelmaluonnoksessa tätä on täsmennetty seuraavasti:

Paremmen ja johdonmukaisemman politiikan tavoitteena on:

1. Poliittinen kiinnostus johdonmukaisuutta kohtaan on kasvanut ja kauden aikana on kehitetty johdonmukaisuutta edistäviä toimintatapoja.
 2. Kehityspoliittisen johdonmukaisuuden edistämiseksi EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla on löydetty toimivia ratkaisuja.
 3. Kehyksen arvostus ja vaikuttavuus kansainvälisellä tasolla kasvaa.
- (Kehys 2016 Toimintasuunnitelmaluonnos, 5)

Näiden 'odotettujen tulosten' alta löytyvät myös täsmällisemmät mittarit ja toimenpiteet miten niihin päästään. Esimerkiksi kohdan 1. toimenpiteitä ovat mm. raportin laatiminen "johdonmukaisuuden edistämisestä kestäväen kehityksen tavoitteiden hengessä", kestäväen kehityksen tavoitteiden toimeenpanon seuranta ja johdonmukaisuusasiantuntemuksen tarjoamista valtionhallinnon käyttöön (Kehys 2016 Toimintasuunnitelmaluonnos, 5). Toimintakertomus vuodelta 2014 ei jaottele sen enempää vaikuttamistyön tavoitteita.

Strategian jalkautus oli edistynyt kehittämisprojektini jälkeen. Vuoden 2016 Toimintasuunnitelmaluonnoksessa onkin jo tavoitteiden lisäksi mainittu konkreettisia toimia, jotka varmasti kasvattavat niin yksittäisen työntekijän kuin työyhteisönkin motivaatiota. Näiden seuraaminen ja kokonaisuuden pilkkominen osiin saa tavoitteiden toteutumisen tuntumaan mahdollisemmalta. Tosin Toimintasuunnitelmaluonnos 2016 voisi olla vieläkin konkreettisempi, kuten APF-mallin ja yleisesti käytetyn SMART-mallin (Specific, Measurable, Attainable, Realistic, Timely – kerron tästä seuraavassa kappaleessa lisää) mukaan: Sen sijaan, että tavoite on yleisesti sanoitettu, sen tulisi olla täsmällinen ja konkreettinen. Vaikuttamistyö on toisaalta itsessään hidasta ja pitkäjänteistä rakenteisiin vaikuttamista, joten osatavoitteiden määrittely tarkasti voi olla vaikeaa. Niiden tarkasti määrittely auttaisi kuitenkin saavuttamaan lopullisia tavoitteita helpommin. Haastattelussa kävi ilmi, että haastateltava koki Kehyksen roolin laajempaan kuin tiettyihin yksittäisiin aiheisiin keskittyvänä (Haastattelu 2015, hlö#1).

SMART- tavoitteet ovat työkalu tavoitteiden ja indikaattoreiden asettamiselle. Indikaattoreiden tulisi olla tarkkoja (specific), mitattavia (measurable), indikaattoreihin syötettävän tiedon tulee olla saavutettavissa (attainable), tavoitteiden ja indikaattoreiden tulee olla tarkoituksenmukaisia sekä realistisia kokonaisuuden ja kohderyhmän kannalta (relevant/realistic) ja aikaan sidottuja (timely). (Ilmastonkestävä kaupunki, Tavoitteen rakentaminen SMART-laatukriteerien avulla; Ulkoasiainministeriö, SMART-indikaattori.)

Kehyksen tavoitteet ovat linjassa uusien kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa (Haastattelu 2015, hlö#2). Kaikki toiminta tähtää äärimmäisen köyhyden vähentämiseen, yhdenvertaisuuden kasvamiseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, jotka ovat myös ulkoasiainministeriön kehityspoliittisia tavoitteita (Kehys ry:n hallinto-ohjeistus 2014; Ulkoasiainministeriö 2015, Suomen kehityspoliitiikan tavoitteet ja periaatteet).

3.4 Vaikuttamistyön eri muodot

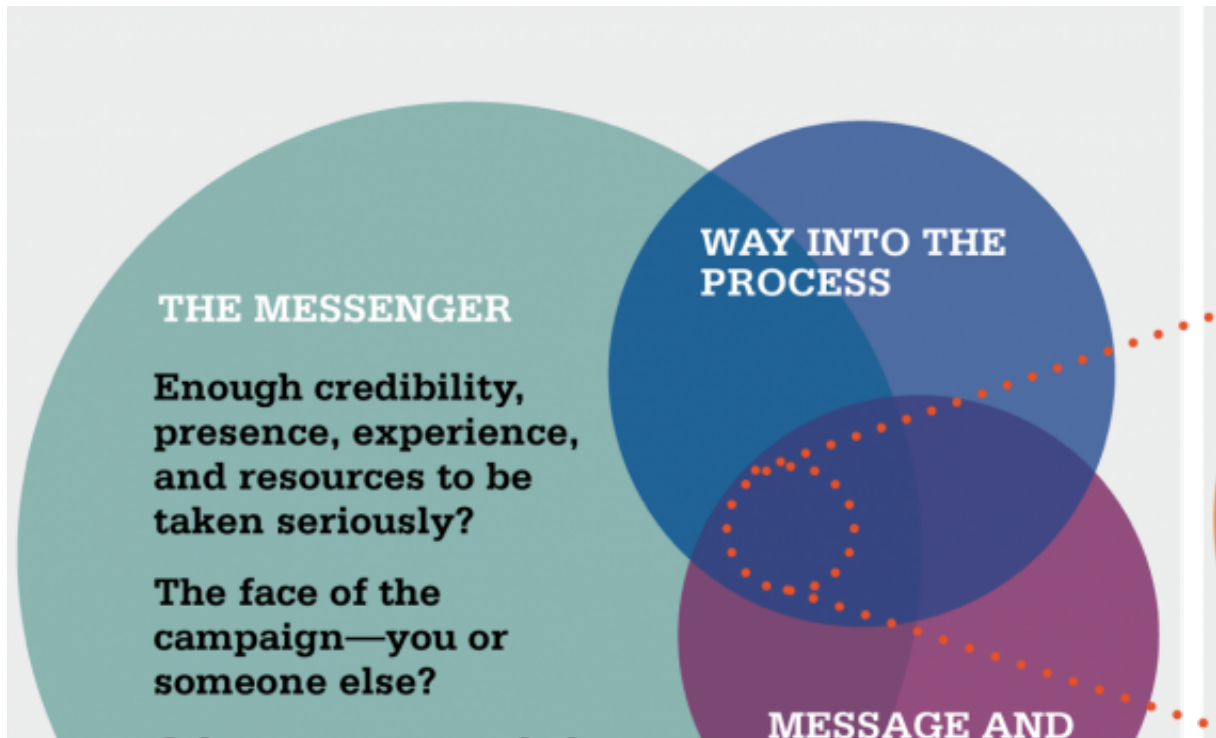
Vaikuttamistyön muotoja on monenlaisia. Yleisiä ovat mm. lobbaus, erilaiset kampanjat sekä mediaviestintä (Kepa 2015, Vaikuta! Vaikuttamistyön alkeet, 3). Lobbauksella tarkoitetaan yhteyden luomista päättäjiin. Kuten minkä tahansa suhteen luonti se vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä. Lobbaus voi olla käytännössä mm. yhteyden pitämistä päätöksentekijöihin niin tarjoten tietoa kuin lähettäen kirjeitä sekä kansalaisaloitteiden ja kannanottojen tekemistä. Erilaiset kampanjat voivat puolestaan ottaa kantaan yksittäiseen asiaan ja mobilisoida ihmisiä. Mediaviestintä on tärkeä osa mitä tahansa vaikuttamistyötä, sillä ilman viestintää vaikuttamistyö ei ole näkyvää. Tärkeää on miettiä, minkälaisia kanavia viestinnässä tullaan käyttämään ja mitä taktiikoita: nostetaanko vanha ongelma uudella tavalla esille, tehdäänkö kampanjasta jotakin asiaa vastustava vai puolustava ja millä tavalla päätöksentekijöitä lobataan (mt., 6, 11, 13.)

Vuoden 2014 toimintakertomuksen ja Kehys ry:n internetsivujen mukaan vaikuttamistyön muotoja ovat mm. bloggaaminen, kannanottojen, julkaisujen, mielipidekirjoitusten tekeminen, sekä tiedottaminen aina tilaisuuksista avoimiin EU-rahoitushakuihin. Kehys kouluttaa mm. tekemään rahoitushakemuksia ja käyttämään LFA-työkalua. Kehys tekee vaikuttamistyötä myös projektien kautta, joista esimerkkejä ovat Eurooppalaisen kehitysyhteistyön teemavuosi, jota Kehys koordinoi, sekä kansainvälisyyskasvatusta edistävä EU-hanke DEEEP4 yhdessä Kehyksen kattojärjestön Conordin kanssa. (Kehys.fi; Kehys ry Toimintakertomus 2014). Eurooppalaisen kehitysyhteistyön teemavuodessa keskityttiin tiedottamaan nuorille kehitysyhteistyöstä. DEEEP puolestaan edisti globaalikasvatusta EU:n tasolla. Vaikuttamistyön muodoista haastattelussa mainittiin myös kahdenkeskiset tapaamiset sekä tilaisuuksissa

esiintyminen asiantuntijana (Haastattelu 2015, hlö#1) Kattojärjestönä Kehys kokoaa kehitysyhteistyöstä kiinnostuneita järjestöjä yhteen ja mahdollistaa näin suuremman vaikutusvallan koko kentälle.

3.5 Vaikuttamistyön malli APF – Advocacy Planning Framework

Advocacy Planning Framework (myöhemmin APF) on kehitetty poliittiseen vaikuttamistyöhön hauraissa valtioissa vuosikymmenen asiantuntemuksen pohjalta eri tahojen, kuten kansalaisyhteiskunnan ja valtion toimijoiden kanssa. APF keskittyy miten avainlöydöt ja tutkimukset saadaan syötettyä tai vaikutettua poliittiseen päätöksentekoprosessiin – miten tehdä vaikuttavaa faktatietoon ja asiantuntijoiden analyysiin pohjautuvaa vaikuttamistyötä. (ICPA 2014, 1. Introduction.) APF rakentuu suurelta osin projektiin, jonka tarkoituksena oli vahvistaa linkkejä kehitystutkimuksen ja politiikan välillä, eli miten tutkimustieto saadaan osaksi tavoitteellista poliittista prosessia. (Bridging Research and Policy project, Projects; ICPA 2014, 3.2 Overview of the Advocacy Planning Framework). Tärkeimmät osat APF:n osalta ovat vaikuttamistyön tavoitteen strateginen fokus, miten päätöksentekoprosessiin pääsee mukaan, kuka antaa tavoitteelle kasvot eli on järjestön viestin sanansaattaja sekä itse viesti että siihen liittyvät aktiviteetit (ICPA 2014, 7.1. The APF Tool). Tulen tarkastelemaan vaikuttamistyön mallia suhteessa Kehykseen luvussa 5. Seuraava kuva tiivistää vaikuttamistyön mallia: Mitä organisaation sanansaattajalta vaaditaan ja missä kohdin järjestö voi saada vaikuttamistyön tavoitteitaan läpi. Lisäksi kuvassa tiivistyy, mikä organisaation viestin ja prosessin suhde.

Kuva 2 APF:n ydin. Kuka on järjestön viestinviejä, mitkä ovat nykyiset esteet ja valttikortit vaikuttamistyön tavoitteiden suhteen, ja kuinka paljon järjestö voi realistisesti puskea niitä päätöksentekoprosessiin.

APF tiivistyy kolmeen pääkysymykseen:

1. Mitkä ovat nykyiset esteet poliittisessa päätöksenteossa tavoitteillesi?
2. Mitkä ovat valttikorttisi, jolla voit liikuttaa prosessia tavoitteidesi suuntaan?
3. Todennäköisesti saavutettava päämäärä tavoitteen suhteen: Ottaen huomioon esteet ja valttikorttisi, kuinka pitkälle voit liikuttaa poliittista päätöksentekoa? (3.2 Overview of the Advocacy Planning Framework (APF) 2014, Vapaa suomennos Mertanen 2015.)

Valttikortteihin lasketaan neljä elementtiä. Näitä ovat uusi ja/tai yllättävä analyysi tai tutkimus, uusi ratkaisu vanhaan ongelmaan, avoin vaikuttamisikkuna, jossa on mahdollista saada läpi järjestön idea, sekä tuki järjestön ajamalle asialle vaikutusvaltaiselta yksilöltä tai ryhmältä. (ICPA 2014, Assess your leverage). Kehyksen kannalta oleelliset valttikortit ovat avoimet vaikuttamisikkunat, sillä Kehys seuraa aktiivisesti vaikuttamistyön tavoitteisiin liittyviä prosesseja. Lisäksi Kehys on verkostoitunut vaikutusvaltaisten ryhmien kanssa, kuten Civicus, Concord ja Suomen ulkoasiainministeriö, joten sillä on merkittävää taustatukea. Vuoden 2016 Toimintasuunnitelma-luonnoksen perusteella Kehys voisi myös pysähtyä miettimään, kuinka pitkälle poliit-

tista prosessia on mahdollista viedä tavoitteen kannalta: tavoitteet olivat kunnianhimoisia ja yleisiä.

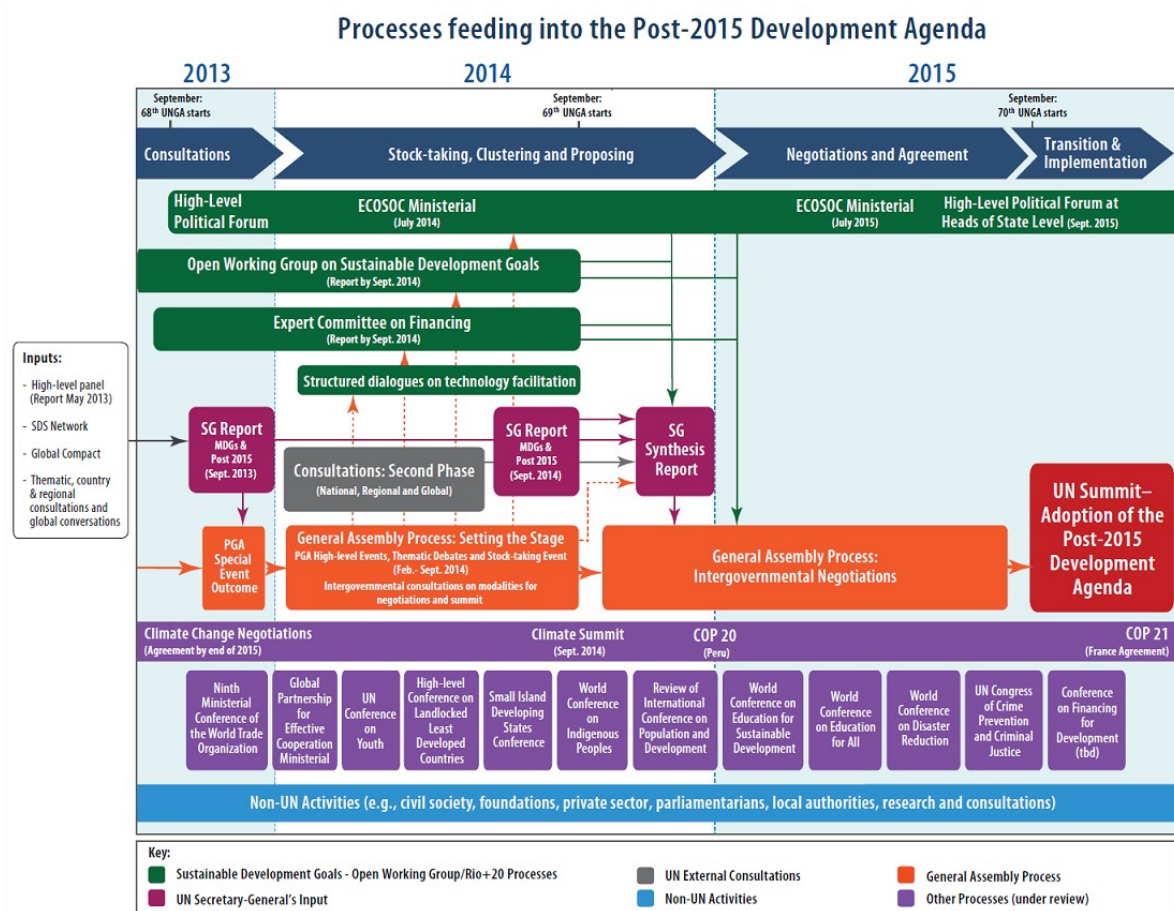
4 POST-2015 AGENDA

Tämä luku käsittelee Post-2015 Agendaa tarkemmin niin prosessin yleisen kuvauksen kautta kuin Kehyksen osuuden kautta. Lisäksi seuraavasta luvusta kuvasta 3 löytyy itse prosessia havainnoiva kuva, jonka kautta voi hahmottaa selkeämmin, mitä eri toimijat tekivät prosessin eri vaiheissa, sekä mitä itse prosessiin kuului.

4.1 Yleisluontoinen kuvaus prosessista

YK johti Post-2015 Agenda -prosessia jäsenmaiden johdolla uusien kestävän kehityksen tavoitteiden luomiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa ja yritysyhteistyökumppaneita kuunneltiin läpi prosessin. Nämä kestävän kehityksen tavoitteet pohjaavat vuosittuhattavoitteisiin, joissa päätettiin kahdeksan tavoitetta äärimmäisen köyhyyden poistamiseksi. Kuten aiemmin todettu, uudet tavoitteet kulkevat nimellä Agenda 2030 viitaten niiden määräaikaan, jolloin tavoitteet tulisi olla toteutettu.

Post-2015 Agenda -prosessiin kuului mm. Financing for Development -konferenssi Addis Abebassa heinäkuussa 2015, jossa päätettiin miten kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen tullaan rahoittamaan (Haastattelu 2015, hlö#1). Lisäksi prosessi alkoi jo vuoden 2002 Kestävän kehityksen maailmankokouksesta jatkuen Vuosittuhattavoitekokouksessa vuonna 2010 ja 2012 Rio20+ -konferenssissa, jossa määriteltiin yhteinen tahtotila uusien kestävän kehityksen tavoitteiden luomiseksi vuosittuhattavoitteiden jälkeen. Yksi Kehyksen työryhmistä oli tässä mukana (Haastattelu 2015, hlö#1).

Kuva 3. Beyond2015 -verkoston tekemä prosessikaavio Post-2015 Agendasta.

YK:n yleiskokous antoi mandaatin useille eri ryhmille prosessin suhteen. Päätoimijaryhmät (Major Groups) jakaantuivat yhdeksään eri ryhmään: Naiset, Lapset ja nuoret, Alkuperäiskansat, Järjestöt, Työntekijät ja ammattiliitot, Paikalliset auktoriteetit, Yritys- ja teollisuusedustajat, Tiede- ja tekninen yhteisö sekä Maanviljelijät (Sustainable development knowledge platform, Stakeholder engagement, About Major Groups and other stakeholders, Organizing partners). Konsultaatioita uusista tavoitteista järjestettiin maailmanlaajuisesti. Myös kansalaisia kuunnellen internet-pohjaisen foorumin kautta – tosin tiedotus tästä oli esimerkiksi Suomessa vähäistä.

Muita Kehyksen kannalta oleellisia toimijoita Post-2015 -prosessissa oli YK:n korkean tason kestävä kehityksen poliittinen foorumi eli High-Level Political Forum (HLPF), joka koostuu eri valtionpäämiehistä ja kokoontuu joka neljäs vuosi. HLPF teki yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa, joista Kehyksen kannalta relevantteja toimijoita oli mm. kahden muun järjestön kanssa koko järjestöpäätoimijaryhmän organisoiva tahon Civicus. Beyond2015 -verkosto oli myös aktiivisena prosessissa, ja

Kehyksen pääsihteeri toimi verkoston EU-toimintoja suunnittelevassa johtoryhmässä. (Haastattelu 2015, hlö#2; Sustainable Development Summit Transforming Our World for People and Planet 2015).

YK:n Avoin työryhmä eli Open Working Group (OWG) määritteli alustavat kestävän kehityksen tavoitteet yhdessä YK:n pääsihteerin kanssa. OWG:n osallistajat eli 30 eri maata valittiin YK:n yleiskokouksesta, jotka jaettiin 5 ryhmään maantieteellisten alueiden perusteella. Käytännössä maat vaihtelivat keskenään ryhmänsä puheenjohtajuutta ja tekivät yhteistyötä eri maiden kanssa. Suomi ei ollut osana OWG:ta. (Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development Goals, 2013.) Tämän jälkeen hallitusten väliset neuvottelut jatkuivat noin kaksi vuotta johtuen lopulta syyskuun New Yorkin yleiskokoukseen, jossa tavoitteet hyväksyttiin. Indikaattoreita työstetään vieläkin. Kestävän kehityksen tavoitteiksi määriteltiin 17 päätavoitetta jakautuen 169 alatavoitteeseen. Prosessia New Yorkin kokouksen jälkeen kutsutaan Agenda 2030:ksi.

4.2 Kehyksen osuus prosessissa

YK:n Post-2015 prosessin päätoimijaryhmistä Kehys kuuluu kansalaisjärjestöjen päätoimijaryhmään ja niitä koordinoivan Civicuksen alle sen jäsenjärjestönä ja aktiivisena toimijana. Myös Beyond2015-verkosto on ollut aktiivisena kommentoimassa ja seuraamassa prosessia, ja esimerkiksi sen kautta järjestöjen yhteisiä kantapapereita on ollut mahdollista tehdä Euroopan tasolla. Kehys osallistui Addis Abeban Finance for Development -konferenssiin, ja sai sitä kautta uusinta tietoa prosessista, jonka se pystyi jakamaan työryhmille.

Kehys edusti myös suomalaisia järjestöjä Post-2015 Agenda -prosessissa erityisesti vaikuttaen eurooppalaisella tasolla Beyond 2015 -verkoston European Task Forces -sa ja Suomen tasolla Post-2015 Task Forcessa, joka perustettiin yhdessä Kepan kanssa. Post-2015 Task Force on suomalaisten järjestöjen yhteen liittoutuma, joka vaikutti Suomen kantojen muodostamiseen prosessin suhteen. Kehyksen vaikuttamistyö perustui OWG:n tekemään kehitystavoitteiden kantapaperiin ja sen työstämiseen yhdessä eri järjestöjen kanssa. Erityisesti indikaattoreita työstettiin tavoitteille

pitkään ja proaktiivisesti. Näin Post-2015 Task Force pystyi vaikuttamaan Suomen valtion indikaattoreihin, joita Suomi puolestaan koitti saada läpi hallitusten välisissä neuvotteluissa.

5 KEHYS SUHTEESSA APF:N

Valitsin Kehyksen vaikuttamistyön vertaamiseen työkalun Advocacy Planning Frameworkin työkalun, sillä se käsittelee nimenomaan poliittista vaikuttamistyötä, tosin hauraiden valtioiden näkökulmasta. Työkalua voi kuitenkin soveltaa laajemminkin. Käytin valinnan pohjana myös haastatteluita sekä kehittämisprojektin myötä syntyneitä tietoperustaani. APF on laaja vaikuttamistyön työkalu, joten rajasin sen vertaamisen muutamaa kohtaan, jotka koin valideiksi empiirisen kokemuksen myötä Kehyksen toimintaa seuranneena. Kohdat ovat päätöksenteon ymmärtäminen, vaikuttamisajankohta, vaikuttamistyön fokus sekä järjestön sanansaattaja.

5.1 Päätöksenteon ymmärtäminen

Advocacy Planning Frameworkin mukaan on tärkeää tietää, missä todelliset päätökset tehdään (ICPA, APF: 4.4 Understand the decision-making practice). Kehys on niin verkostoinut, että sen toimihenkilöt tietävät ja ovat usein läsnä siellä, missä päätetään. Kehys oli esimerkiksi ulkoasiainministeriön suljetussa Post-2015 Agenda-toimikunnassa ja Kehyksen pääsihteeri on valtioneuvoston asettamassa Kehityspoliittisessa toimikunnassa, joka seurasi myös prosessia. (Haastattelu 2015, hlö#2.) Työntekijöillä on myös paljon kokemusta, joten he ymmärtävät miten päätökset tehdään poliittisessa päätöksenteossa. Kokemuksen myötä työntekijöillä on tullut myös henkilökohtaisia suhteita, jotka hyödyttävät järjestöä epävirallisen tiedon ja vinkkien myötä.

5.2 Ajankohta

Tärkeää on myös ajoitus: milloin ikkuna on auki poliittisessa prosessissa järjestön analyysille tai vaikuttamistyölle (ICPA 2014. 4.5 Get the timing right). Tämä käsittelee nimenomaan proaktiivisuutta: onko prosesseja seurattu tarkkaan, että tiedetään milloin vaikuttamisikkuna on auki? Haastatteluista kävi ilmi, että Kehyksen kentän laajuuden ja suuren työmäärän vuoksi proaktiivinen työ on haastavaa (Haastattelu 2015, hlö#1). Kummatkin haastateltavista totesivat myös, että resurssien vähyyksien vuoksi suunnitelmallinen ote aiheuttaa haasteita. Kehys kuitenkin toimi tässä suhteessa proaktiivisesti: indikaattorityöskentely Post-2015 Agenda -prosessin tiimoilta oli lopputuloksella jo helmikuussa ja se mm. ”käynnisti indikaattoreista kansallisen keskustelun, joka jatkuu [haastattelun vastaushetkellä] vieläkin” (Haastattelu 2015, hlö#1; Post-2015 Task Force kokousmuistio). Huhtikuussa Kepan ja Kehyksen kokoama kantapaperi indikaattoreista oli ollut jo järjestöjen kommentoitavana, kun itse jäsenmaat saivat ohjeistuksen vasta toukokuussa (Post-2015 Task Force, kokousmuistio).

Läpi prosessin Kehyksen pääviestinä oli johdonmukainen kehityspolitiikka, joka voidaan nähdä kehityspoliittisissa periaatteissa. (Haastattelu 2015, hlö#1, Ulkoasiainministeriö 2015: Suomen kehityspolitiikan tavoitteet ja periaatteet.) Suomen ulkoasiainministeriön pitämässä tilaisuudessa indikaattoreita koskien Post-2015 Task Force (joita Kehys oli Kepan kanssa organisoimassa) oli haastateltavan mukaan ensimmäinen, jolla oli konkreettista annettavaa indikaattoreiden suhteen (Haastattelu 2015, hlö#1). Toinen haastateltavista sanoi, että proaktiivisinta oli yritys saada muistakin kuin kehitysyhteistyöjärjestöistä mukaan asiantuntijoita Post-2015 Agenda -prosessiin, minkä johdosta asiantuntijuus olikin totuttua piiriä laajempaa (Haastattelu 2015, hlö#2).

5.3 Vaikuttamistyön fokus

Vaikuttamistyön fokuksen kannalta on tärkeä tietää, kenelle sitä tehdään (ICPA 2014, APF 4.7 Map the current positions of key stakeholders). Laajan kentän Kehys joutuu välillä tasapainottelemaan eri ryhmien intressien välillä, mikä voi näkyä laajoina tai epätasaisesti ilmaistuina tavoitteina. Kuitenkin vuonna 2014 hyväksytyn strate-

gian jalkautusprosessissa toinen haastatelluista sanoi vaikuttamistyön saaneen tarkempia tavoitteita kuten vaikutus, tavoite, tulos, tuotos ja toiminto. Sama haastateltava sanoi kuitenkin, että vuoden 2016 toimintasuunnitelmaluonnoksen tavoitteet olisivat voineet olla vieläkin tarkempia. Toisaalta koska Kehys vaikuttaa laajalla kentällä erilaisiin politiikkalinjauksiin ja sen jäsenjärjestöt ovat erilaisia, on ymmärrettävää, että tavoitteet eivät ole niin tarkkoja. Opiskelijana minulla ei ollut yhtä laajaa näkökulmaa kuin työntekijöillä, jotka olivat tehneet töitä vuosia aiheiden parissa, joten välillä oli vaikea nähdä, missä vaikuttaminen tapahtui. Toisaalta suuri osa siitä tapahtui suljetuissa tapaamisissa. Se, että Kehyksellä on pääsy näihin suljettuihin tapaamisiin, kertoo myös järjestön arvostuksesta, asiantuntemuksesta ja hyvästä verkostoitumisesta.

Kehittämiprojektissa henkilökunnan kesken pidettyjen purkupalavereiden pohjalta nousi ajatus, että tavoitteet tulisi muotoilla selkeämmin tai kirjoittaa jokaisesta tavoitteesta avaava lause, sen sijaan että tavoite todettaisiin yleisesti. Esimerkiksi tapauksella, millä Kehys sanoo toteuttavansa vaikuttamistyön tavoitteita ”Parempaa ja johdonmukaisempaa politiikkaa” voitaisiin muotoilla konkreettisemmin: ”Kehys toteuttaa vaikuttamistyön tavoitteitaan paremman ja johdonmukaisemman politiikan näkökulman kautta”. APF:n mukaan on vaikuttamistyö ei saisi keskittyä tuloksiin, vaan vaikuttamistyön toimintoihin, joiden onnistuessa tulos tavoitetaan. Tavoite ei saa olla tulos, vaan toiminto:

”Advocacy planning is always firmly focused on process changes and these changes in process, if achieved, will deliver an outcome.”
(ICPA 2014, 3.3.3 Set a feasible advocacy objective)

Toimintasuunnitelmaluonnoksessa tavoitteet ovatkin huomattavasti tarkemmat. Se sisältää myös mm. toiminnot, miten tavoitteisiin päästään. Myös työryhmien sisäisessä suunnitteludokumentissa on listattu keihin päätöksentekijöihin tulee vaikuttaa.

Tehdäkseen tehokkaasti vaikuttamistyötä on myös ymmärrettävä, mitkä ovat edelliset ja nykyiset poliittiset narratiivit tavoitteen kannalta. Poliittisilla narratiiveilla viitataan aiheeseen liittyviin tutkimuksiin sekä tapaa, millä edelliset päätökset on tehty. (ICPA 2014 4.6 Understand current thinking in the policy network.) Koska Kehys on tehnyt

jo vuodesta 2006 asti pitkäjänteisesti johdonmukaisuustyötä, se tietää miten kenttä sen ympärillä muodostuu ja miten aiemmat poliittiset päätökset on tehty. Kehyksellä on siis erinomainen asiantuntemus, jota se voi tarjota muille järjestöille, niin kansainvälisessä dialogissa järjestöjen välillä kuin Suomen ulkoasiainministeriöllekin.

5.4 Kehyksen viestin sanansaattaja – pääsihteerin rooli?

APF:n mukaan tulisi miettiä tarkasti, kuka tulee olemaan viestin sanansaattaja, sillä kasvoilla, vaikutusvallalla ja suhteilla on merkitystä. Viesti tullaan vastaanottamaan sen mukaan. APF:n mukaan tulee miettiä seuraavia asioita sanansaattajan valinnan suhteen:

- Sanansaattaja tunnetaan mielipidejohtajana, asiantuntijana tai innovaattorina, jota arvostetaan hänen omalla alallaan
- Sanansaattaja on luotettu analyysien, tutkimusten, neuvojen tai kommenttien omalla alallaan
- Henkilö on tunnettu edustavan tärkeitä taustayhteisöjä ko. debateissa
- Henkilöllä on tunnetusti näkyvä hahmo ja hänellä on vahvat suhteet tavoitteen kannalta tärkeissä verkostoissa sekä sen luottamus
- Henkilöllä on yhteys tavoitteen kannalta tärkeisiin avainpäättäjiin sekä heidän luottamuksensa
- Sanansaattaja nähdään poliittisesti neutraalina sekä rehellisenä neuvottelijana
- Hänellä mandaatti sekä tuki uusille tutkimustuloksille sekä suosituksille asiaa koskevilta tahoilta
- Lopuksi sanansaattajalla on halu sitoutua vaikuttamisprosessiin sekä kapasiteettia saada tavoite läpi
(ICPA 2014, 5.1.1 Assess your reputation, suomennos Mertanen)

Huomionarvoista on, että sanansaattaja voi olla myös koalitio tai järjestö yksittäisen henkilön sijasta, vaikka ymmärryksen helpottamiseksi olenkin käyttänyt sanaa 'henkilö'. (ICPA 2014, 5. Advocacy Planning Framework (APF) — Your messenger). Koska tutkin Kehyksen vaikuttamistyötä, on perusteltua tähdentää kysymys siihen, kuka on Kehyksen viestien sanansaattaja. Työharjoittelussa koin, että tätä ei mietitty kovin tietoisesti, mutta se ymmärrettiin ja sen mukaan päätettiin kuka työntekijä osallistuu mihinkin tilaisuuteen. Kuulin usein Kehyksen ruumillistuvan pääsihteerin: hän on ollut Kehyksessä alusta asti ja on erittäin verkostoitunut henkilö. Oman empiirisen tietoperustani perusteella pääsihteerin omaa kaikki APF:n listan ominaisuudet.

Toisaalta myös henkilökunnalle toteutetussa jäsenjärjestökyselyssä vastaukset jakaantuivat. Ääniä annettiin yhteensä 21 ja vastaajia oli seitsemän. Eniten ääniä saaneet Kehyksen verkostomaisuutta kuvaava vaihtoehdot olivat kummatkin viidellä äänellä ” Kehykseen kuuluvat vaihtavat ajatuksia kaikista yhteisistä mielenkiinnon kohteista rajoittumatta vain niihin, joista on välitöntä hyötyä Kehykselle. Tietoa ei kerätä ylemmälle taholle, vaan kukin suodattaa siitä itselleen tärkeän osan.” ja ” Verkostossa on paljon epävirallisia ihmissuhteita, joiden kautta tieto kulkee nopeammin ja laajemmalla skaalalla (esim. huhut ja vasta kehitteillä olevat ideat). Vuorovaikutus eri henkilöiden välillä ei perustu ainoastaan toimenkuvan kannalta vaadittuihin kontakteihin vaan vuorovaikutus voi olla henkilökohtaisia ja mennä titteleiden yli”. (Mertanen 2015, Jäsenjärjestökysely.)

Huomiota herättävää on, että vähiten ääniä, neljä, sai ” Kehyksessä on muutama vahva 'verkostolinkittäjä', jotka kytkevät koko järjestön moneen eri verkostoon. Ilman linkittäjiä verkostolla olisi huomattavasti vähemmän yhteyksiä muihin toimijoihin” (Mertanen 2015, Jäsenjärjestökysely). Toisaalta haastattelussa kävi ilmi, että pääsihteeri tekee suurimman osan henkilökohtaisesta vaikuttamistyöstä, kuten ”tapaamiset poliitikkojen ja avainvirkamiesten kanssa” (Haastattelu 2015, hlö#1). Kuka on siis Kehyksen ”sanansaattaja”? Ovatko kaikki henkilökunnan jäsenet sitä suhteessa eri tilanteisiin?

6 TUTKIMUKSEN VALIDITEETTI

6.1 Ongelmat tutkimuksessa

Lähdeaineiston löytäminen Nepalissa oli yllättävän haastavaa internet-teoksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi Katmandun keskustassa oleva kirjasto oli edelleen epäkunnossa toukokuun maanjäristyksen jälkeen ja kaikki niteet olivat säilytyksessä muovipusseissa. Onneksi tänä teknologian aikakautena monia oppaita ja teoksia julkaistaan myös internetiin.

Toisena ongelmana oli kiire, niin itseni kuin haastateltavien kannalta. Työ Kehyksessä, niin kuin missä tahansa järjestössä, on kiireistä, mistä syystä vastaukset voivat

olla pinnallisempia kuin mitä teemahaastattelussa olisi saatu. Pääsihteerin vastaus saattoikin olla osin kiireessä tehty, mikä näkyi vastausten konkreettisuuden puutteena. Haastattelussa ei siis vastattu täsmällisesti kysymyksiin vaan pikemminkin yleisesti. Vastauksista oli välillä vaikea erottaa pääsihteerin tehtävät Kehyksen tehtävistä. Tämä asetti oman haasteensa tulkita aineistoa, sillä se oli abstraktia täsmällisen sijaan. Toisaalta haastelluilta oli helppo kysyä tarkennuksia ja vastaukset tulivat erittäin nopeasti.

6.2. Subjektiivisuus ja aihe

Tutkimus on aina subjektiivista ja varsinkin kun tietoperustani rakentui organisaatiossa neljän kuukauden aikana. Huomiot, joita tein silloin ovat olleet vahvasti perustana tälle opinnäytetyölle. Tällöin tieto ei ole objektiivista, vaan tulkinnanvaraista. Vaikka koinkin olevani täysi työyhteisön jäsen, olin kehittämisprojektini suhteen ulkoinen tarkkailija. Opinnäytetyön toteuttamisessa tuli kiire, sillä tein samaa aikaan töitä Nepalissa. Koin, että opinnäytteestä olisi voinut tulla vieläkin syvällisempi ajan kanssa. Työn tilaajalta pyydettiin kommentteja työhön, ja heidän näkökulmansa on huomioitu. Palautteeksi sain, että johtopäätökset ja suositukset olivat hyödyllisiä ja hyviä.

Opinnäytetyöni aihe oli laaja vaikka se rajautuikin suhteellisen tarkasti Kehyksen osuuteen Post-2015 Agenda -prosessissa ja sen proaktiivisuuteen. Aihetta oli silti vaikea lähestyä ja rajata, sillä johdonmukainen politiikka on läpileikkaava teema. Opin paljon Post-2015 Agenda -prosessista ja järjestön mahdollisista toimintatavoista sekä APF:n soveltamisesta käytäntöön. Prosessin tutkiminen suhteessa Kehykseen antoi minulle perspektiiviä globaalista vaikuttamisesta ja maailmanlaajuisista suhteista: miten globaali prosessi linkittyy esimerkiksi Suomen kontekstiin.

Spesifin tiedon saaminen YK:n eri toimijoista oli oletettua hankalampaa: tietoa on paljon ja ripoteltuna eri sivustoille. Aiheen rajaaminen vaati aikaa. Lisäksi aikajanan rajaaminen oli yllättävän hankalaa Kehyksen kannalta: Toimintakertomus vuodelta 2014 toimi pohjana, mutta itse organisaatiossa vuonna 2015 työskennelleenä ja vuoden 2016 Toimintasuunnitelmaluonnos olivat vaikea sovittaa yhteen. Tästä syystä kokonaisuuskin voi olla hajanainen.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Työn tavoitteet

Työn tavoitteena oli tutkia Kehyksen poliittista johdonmukaisuutta Post-2015 Agenda -prosessissa. Tutkimus tarkasteli erityisesti Kehyksen toiminnan proaktiivisuutta ja sen menestystekijöitä sekä kehittämisen kohteita. Valittuna tutkimusmenetelmänä oli asiantuntijahaastattelu sähköpostin kautta. Päätuloksiksi löytyikin menestystekijöitä, jotka olivat työharjoittelun tietoperustan pohjalta ennalta-arvattavia: verkostomaisuus, prosessien aktiivinen seuranta, selkeät työnkuvat sekä yhteistyö eri järjestöjen välillä. Vaikka tiesin Kehyksen olevan verkostoitunut, olin silti hämmästynyt yhteyksien laajuudesta ja tiiviystä etenkin korkeisiin tahoihin kuten Ulkoasiainministeriöön.

Kehittämisen kohteitakin löytyi: mm. resurssien leikkaamisen vuoksi olisi tärkeää pohtia vielä, mitä kaikkia vaikuttamistavoitteita halutaan edistää ja fokusoida toimintaa sen mukaan. Esimerkiksi toinen haastateltavan mielestä ”Strategiaan suhteutettuna tavoitteita on sopivasti, nykyisiin resursseihin suhteutettuna liikaa”. (Haastattelu 2015, hlö#1.) Toisaalta kaikkien niiden edistäminen ei ole mahdottomuus kattojärjestön roolissa ja yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa.

Tuloksena on myös täydennetympi vaikuttamistyön määritelmä. Luvussa vaikuttamistyö määriteltiin mm. kehittämisprojektissa saadun määritelmän mukaan. Kehyksen mukaan vaikuttamistyö oli pitkäjänteistä sekä yhtämittaiseen dialogiin perustuvaa. Pitkien aikavälin tavoitteiden vuoksi tuloksellisuutta on vaikea arvioida. (Kehys ry Toimintakertomus 2014, 3). Kehittämisprojektin perusteella vaikuttamistyö oli:

Vaikuttamistyö ei rajoitu ainoastaan kyselyssä annettuihin määritelmiin. Kaikkia mainittuja elementtejä tarvitaan, eikä niitä voi priorisoida keskenään kuten vaikuttamisviestintää ja lobbaamista. Elementit toimivat eri tasoilla ja prosessimaisesti: viestintä herättää kiinnostuksen ja vaikuttaa asenteisiin. Nämä asenteet puolestaan vaikuttavat rakenteisiin. Poliittinen vaikuttaminen on pitkäjänteistä rakenteisiin vaikuttamista ja tähtää poliittiseen muutokseen. Kukin elementistä tähtää muutokseen ihmisten elämässä. (Mertanen 2015, Projektiraportti ”Kehystä verkosto!” Kehyksen verkostomaisen toiminnan selvitys, 23)

APF:n mukaan vaikuttamistyö oli neuvottelun ja dialogin kautta tapahtuvaa vaikuttamista, jonka lopputuloksena avainpäättäjät, vaikutusvaltaiset verkostot ja mielipide-

vaikuttajat ottavat omistajuuden ajetuista tavoitteista, tutkimuksista ja ehdotuksista sekä käyttäytyvät niiden mukaan. (ICPA 2014 APF; Carden 2009, Court and Young 2003, Data and Pellini 2011, Open Society Foundations 2010, Roebeling and de Vries 2011, Weyrauch, D'Agostino, and Richards 2011).

APF:n ja Kehyksen perusteella lisäisin edellisiin määritelmiin vielä suunnitelmallisuuden ja yhteistyön: tavoitteiden tulee olla konkreettisesti sanoitettu ja niille on asetettava säännölliset seurantakohtat. Harva järjestö pääsee tavoitteeseensa yksin. Toimintakertomus on tästä hyvä esimerkki, jota Kehys käyttääkin jo. Seurantakohtia voisi olla useammin esimerkiksi kuukausittaisissa henkilökuntapalaverissa. Toisaalta, jos informaatiota jaetaan jatkuvasti tämä voi tuntua turhalta. Kuitenkin selkeät tavoitteiden mittauspisteet kokoaisivat kuukauden aikana saavutetut osatavoitteet yhteen. Tämä voisi saada työyhteisössä positiivista virettä aikaan, sekä vahvistaa tunnetta siitä, että tavoitteita saavutetaan koko ajan.

7.2 Kehyksen proaktiivisuuden menestystekijät

Prosessien seuraaminen ja yhteistyö ovat Kehyksen vahvuuksia. Verkostot ja niiden kautta vaikuttaminen ja tiedon saaminen ajankohtaisista prosesseista sekä eri vaikuttamismahdollisuudet, jota ne tarjoavat, ovat hyvin tiedossa. Tämä johti laadukkaan proaktiiviseen toimintaan Post-2015 Agenda -prosessissa indikaattorityön merkeissä. Kehyksellä on takanaan siis APF:ssä mainittujen valttikorttien mukaan merkittäviä taustayhteyksiä ja niiden kautta uutta tutkimusta, sekä tieto vaikuttamisikkunan ajoituksesta.

Haastatteluista kävi myös ilmi, että työnjako on selkeä vaikuttamistyön koordinaattorin ja pääsihteerin välillä. Kummallakin on jaetut teemat, joita seurata ja missä vaikuttaa. Sanansaattajan roolia voitaisiin sanallistaa enemmänkin järjestössä, tosin ajatus ja yksimielisyys ovat jo siellä hiljaisena tietona. Henkilökunnalla oli myös selkeä jako työryhmistä, eli kuka fasilitoi ja vastaa mistäkin työryhmästä. Työharjoittelun aikana koin, että yhteistyö työntekijöiden välillä on saumatonta.

APF:ssä mainittu päätöksenteon tunteminen, eli tieto siitä, missä ja kuka päättää ovat myös Kehyksen valttikortteja. Kehys on vanha tekijä ja rakentanut mainettaan jo vuodesta 2002. Sanansaattaja on myös tunnettu tekijä, jos ajatellaan Kehyksen pääsihteerin olevan Post-2015 Agenda -prosessin kannalta olleen kasvot tavoitteille. Tämä näkyi niin Suomen Task Force 2015 -kokouksien fasilitoimisena kuin aktiivisena toimijuutenakin (Haastattelu 2015, hlö#2).

7.3 Kehyksen kehittämisen kohteet

Tavoitteita voisi muotoilla vielä konkreettisemmalle tasolle jargonin sijasta. Lisäksi kaiken lukemani perusteella, mitä Kehys aikoo tuottaa tai seurata, mietityttää miten henkilöresurssit riittävät varsinkin ulkoasiainministeriön leikkausten jälkeen. Aiheita, joihin keskitytään johdonmukaisen politiikan kautta, on kuitenkin niin monta:

1. Inhimillinen kehitys (muuttoliike, ruokaturva, tasa-arvo, koulutus)
2. Turvallisuus ja kehitys (jatkumotyö, yhteiskunnan vakaus, demokratia)
3. Kestävä ja vihreä talous (EU:n kauppasopimukset, globaali talouspolitiikka, ympäristö- ja ilmastotoimet)

(Kehys 2016, Toimintasuunnitelmaluonnos.)

Näitäkin aiheita voisi vielä määritellä tarkemmin lauseiden tasolla, vaikka Toimintasuunnitelmaluonnoksessa toimenpiteet, mittarit ja odotetut tulokset ovatkin määritellyt. Pelkästään otsikkotasolla tavoitteet eivät tosin aukea – se vaatii em. indikaattoreiden lukemisen. Tosin strategian jalkautusprosessin myötä tavoitteet varmasti tulevat kirkastumaan enemmän. Lisäksi voidaan pohtia, onko näiden tarpeen auetakaan muille kuin Kehyksen henkilökunnalle. Työryhmät, jotka ottavat kantaa ko. teemoihin, ovat varmasti perillä siitä, mikä tavoite on. Aiheiden tai teemojen rajoittamisen myötä proaktiivisuuskin helpottuisi, sillä olisi vähemmän prosesseja, mihin keskittyä. Pienentyneiden resurssien myötä, jos kaikkiin teemoihin halutaan tarttua, korostuu Kehyksen kattojärjestön rooli fasilitaattorina, delegaattorina ja verkottajana. Muutoin tehtävä tuntuu liian kunnianhimoiselta ja epärealistiselta.

Dokumentteja lukeneena ja empiirisen kokemuksen kautta kehittäisin vielä enemmän dokumenttien kieltä. Asiantuntijuuden ei tarvitse tarkoittaa vaikeasti ymmärrettävää

tai abstraktia kieltä. Tavoitteiden ja kielen tuominen konkreettiselle tasolle ehkäisisi myös mahdollisia väärinkäsityksiä ja tekisi viestinnästä mahdollisesti vaikuttavampaa.

Viimeisenä lisäisin seurantamekanismien systemaattisuuden parantamisen. APF:n mukaan on tärkeä tunnistaa, kuinka pitkälle poliittisessa prosessissa tavoitetta voidaan viedä ja tätä voisi kehittää Kehyksessä. Post-2015 Agenda -prosessissa seuranta ei juuri tehty, mikä olisi voinut kehittää Kehyksen tulevaa toimintaa ja toisaalta tehdä tavoitteista vieläkin konkreettisempia. Toisaalta tämäkin liittyy resurssien vähyyteen tai niiden jakamiseen: Jos aikaa on rajattu määrä, onko parempi arvioida mennyttä toimintaa vai suunnitella seuraavaa? Kysymys ei ole toki näin mustavalkoinen. Seurantajärjestelmiä on monia, ja voisi olla mahdollista yhdistää niitä ja palata systemaattisesti esimerkiksi muutaman kuukauden välein siihen, mitä on saavutettu ja missä kohdassa ollaan päätavoitteiden suhteen.

LÄHTEET

Kirjallisuus

- Harju, Aaro 2003. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Kansanvalistusseura. Vantaa.
- Kehityspoliittinen toimikunta 2015. Kehityspoliittikka käännekohtassa. Suomen Kehityspoliittikan tila 2015. Erweko oy.
- Eskola Kaisa 2007. Vaikuttaako Kepa? Suomalaisten päättäjien kokemuksia kehityspoliittisesta vaikuttamistyöstä. Kepan taustaselvitykset 16, 2007. ISBN 978-952-200-060-6.
- Kehys ry 2012. EU:n kehityspoliittikan raameja oikomassa – Kehys 10 vuotta. Tuokinprint oy.
- Kehys ry 2006. Euroopan Unioni, Kehityspoliittikka ja kehitysyhteistyö. Tuokinprint oy.
- Kehys ry:n hallinto-ohjeistus 2014. Sisäinen dokumentti.
- Kehys 2016. Toimintasuunnitelmaluonnos. Sisäinen dokumentti.
- Kuoppala Ansa 1998. Sähköpostihaastattelu aineistonkeruumenetelmänä. Tapaustutkimus saksalaisten ja japanilaisten harjoittelijoiden sähköpostihaastattelusta. Jyväskylän yliopisto.
- Mertanen 2015. Projektiraportti ”Kehystä verkosto!” Kehyksen verkostomaisen toiminnan selvitys.
- Mertanen 2015. Jäsenjärjestötutkimus.

Internet

- Anttila, Pirkko. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. Metodix 9.1.4.6 Asiantuntijahaastattelu.
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/17_asiantuntijahaastattelu
 Viitattu 15.11.2015
- Bridging Research and Policy project. Projects. Bridging Research and Policy (GDN).
<http://www.odi.org/projects/1062-bridging-research-policy-gdn> Viitattu 18.11.2015
- Cambridge Dictionary. Advocacy, advocate.
<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/advocate> Viitattu 12.10.2015
- Concord 2015. Spotlight 2015 - Operationalising Policy Coherence for Development: A perspective of Civil Society on institutional systems for PCD in EU Member States. Viitattu 2.12.2015
- Finnwatch 01.06.2012. Kehys liittyi Finnwatchiin.
<http://www.finnwatch.org/fi/tutkimukset/66-hikistae-hommaa> Viitattu 1.11.2015

- ICPA (International Center for Policy Advocacy) 2014. Assess your leverage. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/332-assess-your-leverage> Viitattu 12.10.2015
- ICPA 2014. 5.1.1 Assess your reputation. Brinkerhoff and Crosby 2002, Court and Young 2002, 2003, Glover 2005; Nutley, Walter, and Davies 2002, Porter and Pryor-Jones 1997. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/511-assess-your-reputation> Viitattu 17.11.2015
- ICPA 2014. 2.1 Defining policy advocacy. Carden 2009, Court and Young 2003, Data and Pellini 2011, Open Society Foundations 2010, Roebeling and de Vries 2011, Weyrauch, D'Agostino, and Richards 2011. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/21-defining-policy-advocacy#fnref:203> Viitattu 15.10.2014
- ICPA 2014. 4.5 Get the timing right. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/45-get-the-timing-right> Viitattu 15.11.2015
- ICPA 2014. 1. Introduction. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/1-introduction#fn:101> Viitattu 3.10.2015
- ICPA 2014. 4.7 Map the current positions of key stakeholders. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/47-map-the-current-positions-of-key-stakeholders> Viitattu 18.11.2015
- ICPA 2014. 3.2 Overview of the Advocacy Planning Framework (APF). <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/32-overview-of-the-advocacy-planning-framework-apf> Viitattu 15.11.2015
- ICPA 2014. 7.1. The APF tool. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/71-the-apf-tool> Viitattu 18.11.2015
- ICPA 2014. 3.3.3 Set a feasible advocacy objective. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/333-set-a-feasible-advocacy-objective> Viitattu 18.11.2015
- ICPA 2014. 4.4 Understand the decision-making practice. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/44-understand-the-decision-making-practice> Viitattu 16.11.2015
- Ilmastonkestävä kaupunki. Tavoitteen rakentaminen SMART-laatukriteerien avulla http://ilmastotyokalut.fi/files/2014/07/ILKKA_smart_tyokalu.pdf Viitattu 19.11.2015
- Kehityspoliittinen toimikunta 2012. Toiminta. <http://www.kehityspoliittinentoimikunta.fi/public/default.aspx?nodeid=37672&contentlan=1&culture=fi-FI> Viitattu 12.11.2015
- Kehys ry. Kehyksen historia. <http://www.kehys.fi/tietoa-meista/historia> Viitattu 20.11.2015
- Kehys ry 2015. Jäsenjärjestöt. <http://www.kehys.fi/tietoa-meista/jasenjarjestot> Viitattu 15.11.2015.
- Kehys ry 2006. Kampanjajulkaisu: Johdonmukaisella kehityspolitiikalla köyhyyttä vastaan. <http://www.kehys.fi/julkaisut/kehyn-julkaisut> Viitattu 7.11.2015
- Kehys ry. Concord. <http://www.kehys.fi/tietoa-meista/concord> Viitattu 15.11.2015

- Kehys ry 2014. Toimintakertomus 2014. <http://www.kehys.fi/tietoa-meista/yhdistysasiakirjat/toimintakertomus-2014.pdf> Viitattu 2.11.2015
- Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development Goals, 2013) http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/67/L.48/Rev.1&Lang=E Viitattu 17.11.2015
- Oxford Dictionary. Advocacy. <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/advocacy> Viitattu 12.10.2015
- Sustainable development knowledge platform, Stakeholder engagement, About Major Groups and other stakeholders, Organizing partners. <https://sustainabledevelopment.un.org/majorgroups/> Viitattu 17.11.2015
- Sustainable Development Summit Transforming Our World for People and Planet (25-27 September 2015). http://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2015/08/Overview_Sustainable_Development_Summit.pdf Viitattu 15.11.2015
- Tilastokeskus. Virsta. Asianongelmasta tutkimusongelmaan. <http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/02/02/> Viitattu 1.11.2015.
- Ulkoasiainministeriö 10.8.2015. Evaluointi Kansalaisjärjestöjen ohjelmatausta. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=336357&nodeid=48428&contentlan=1&culture=fi-FI> Viitattu 1.11.2015
- Ulkoasiainministeriö 2015. Kehitysyhteistyön määrärahat. <http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=49314> Viitattu 1.11.2015
- Ulkoasiainministeriö 2015. Suomen kehityspolitiikan tavoitteet ja periaatteet. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=49312&contentlan=1&culture=fi-FI> Viitattu 15.11.2015
- Ulkoasiainministeriö 2015. Kysymyksiä ja vastauksia kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=49358&culture=fi-FI&contentlan=1> Viitattu 2.11.2015
- Ulkoasiainministeriö 2015. Post 2015 – maailman uudet kestävä kehityksen tavoitteet. <http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=49313> Viitattu 11.11.2015
- Ulkoasiainministeriö. SMART-indikaattori. <http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=141899&GUID=%7BE2DA784E-253A-4D04-B9A5-661F38B580BA%7D>
- Ulkoasiainministeriö 2007. Ulkoasiainministeriön kehitysviestintä: Kehitys vaatii johdonmukaisuutta <http://www.formin.fi/Public/Print.aspx?contentid=91321&nodeid=49273&culture=fi-FI&contentlan=1> Viitattu 7.11.2015
- Yle Uutiset 17.8.2015. Lisää irtisanomisia kehitysyhteistyösektorilla – Plan Suomi aloittaa yt-neuvottelut. http://yle.fi/uutiset/lisaa_irtisanomisia_kehitysyhteistyosektorilla_plan_suomi_aloitaa_yt-neuvottelut/8233465?ref=leiki-uu Viitattu 1.11.2015
- Yle Uutiset 14.8.2015. Budjettiesityksessä Finnfundille 60 miljoonaa enemmän kuin rahasto pyysi – "Ideologinen valinta"

http://yle.fi/uutiset/budjettiesityksessa_finnfundille_60_miljoonaa_enemman_kuin_r_ahasto_pyysi_ideologinen_valinta/8228097 Viitattu 1.11.2015.

Ympäristöministeriö 2014. YK:n kestävän kehityksen työ. http://www.ym.fi/fi-fi/ymparisto/kestava_kehitys/YKn_kestavan_kehityksen_työ Viitattu 12.11.2015.

Zimmerman. 2007. <http://www.zimmerman-lehman.com/whyispublicpolicyadvocacy.htm> Viitattu 2.10.2015

Suulliset/muut lähteet

Kylmäkoski, Merja. Arviointi, arviointitutkimus, kriittinen evaluaatio. Luento Humanistisessa ammattikorkeakoulussa 21.4.2015.

<https://pro.humak.fi/humakpro/humak/932320/Arviointitutkimus-Merja-Kylm%C3%A4koski-21-4-2015.pdf?mertri01> Viitattu 2.10.2015

Task Force 2015 kokouksen sisäinen muistio.

Kehitysyhteistyön palvelukeskus (Kepa) 2015. Vaikuta! Vaikuttamistyön alkeet.

Kuvat

Kuva 1: APF. The messenger. <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/5-advocacy-planning-framework-apf-your-messenger> Viitattu 18.11.2015

Kuva 2: Mertanen 2015.

Kuva 3. Beyond2015. Post- 2015 Agendan toimijat. <http://www.beyond2015.org/sites/default/files/Actors.pdf> Viitattu 13.11.2015

LIITTEET

LIITE 1. Haastattelukysymykset ja saate

Hei!

Liitteenä haastattelukysymykset opinnäytetyöhön liittyen. Toivon, että Jussi ja Rilli täyttäisitte ne itsenäisesti, sillä erilaiset roolinne järjestössä tuovat erilaisia näkökulmia, jotka ovat arvokkaita.

Opinnäyte työ keskittyy Kehyksen vaikuttamistyön tutkimiseen. Vaikuttamistyö on kuitenkin laaja käsite, ja olen rajannut sen Kehyksen poliittisen johdonmukaisuuden agendaan proaktiivisesta näkökulmasta. Muistan purkupalaveriissa, kun puhuimme reagoimisesta vs. proaktiivisuudesta, suunnitelmallisuudesta vaikuttamistyöstä. Proaktiivisuudella tarkoitetaan tässä ennakoimista ja järjestöstä käsin lähtevää oma-aloitteista toimintaa muutoksen edistämiseksi, esimerkiksi miten Kehys on pitänyt oma-aloitteisesti johdonmukaista politiikkaa esillä. Tätä voidaan verrata esimerkiksi ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövarojen leikkaamiseen, joka puolestaan pakotti reagoimiseen. (Cambridge dictionary¹, suomennos Mertanen.)

Keskityn opinnäytetyössäni vaikuttamistyön suunnitelmallisuuden tutkimiseen Kehyksessä ja sen menestystekijöiden kartoittamiseen keissinä Post agenda 2015-prosessi. Ymmärrän, että kokonaan jalkautetun strategian myötä ja ilman rahoitusleikkauksia resurssit olisivat täysin toiset proaktiivisuuden suhteen. Tutkimus on ilmiötä kuvaava ja selittävä, ei puutelistoja keräävä. Tarkoitus on sanallistaa ja jäsentää Kehyksen menestystekijät ja toivon mukaan lisätä niiden ymmärrystä ja kasvua.

Alaa tämä hyödyttää prosessikertomuksena erään järjestön vaikuttamistyön keinoista ja siitä, mitä proaktiivisuudella saadaan aikaan käytännön muuttuvissa tilanteissa, ja mitkä ovat sen menestystekijät.

Jos kysymyksissä on jotakin epäselvää, ottakaa toki yhteyttä. Olen tavoitettavissa Suomen ajassa noin 5-18 joka päivä. Voi laittaa myös tekstaria, +980 35368 11.

Kiitos paljon vastauksista! Hyvää syksyä kaikille!

Miré

Vaikuttamistyö

Mitä haasteita koet vaikuttamistyön johtamisessa pääsihteerinä? (Rilli) / Mitä haasteita koet vaikuttamistyössä sen koordinaattorina? (Jussi) / vaikuttamistyössä tiedottajana? (Nora)

Miten roolit (=mitä tehdään vaikuttamistyön saralla) jakaantuvat pääsihteerin ja vaikuttamistyön koordinaattorin välillä?

¹ Cambridge dictionary: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/proactive> .

Mitkä ovat vaikuttamistyön koordinaattorina/pääsihteerinä prioriteetit vaikuttamistyössäsi?

Miksi?

Mikä olisi Kehyksen ideaali tilanne vaikuttamistyön suhteen, ja miten sinne päästäisiin mielestäsi?

Vaikuttamistyön tavoitteet

Mitkä ovat tämänhetkiset vaikuttamistyön konkreettiset tavoitteet, pitkän ja lyhyen aikavälin?

Ovatko tavoitteet mielestäsi selkeät? Jos eivät, niin mitä selkeyttäisit niissä?

Onko tavoitteita mielestäsi liikaa/sopivasti/liian vähän?

Minkä vaikuttamistyön tavoitteiden suhteen Kehys tekee mielestäsi kiitettävää työtä ja miten?

Missä olisi kehittämisen varaa ja miten niitä voisi mielestäsi kehittää?

Mitkä koet suurimmiksi uhiksi suunnitelmalliselle vaikuttamistyölle?

Vaikuttamistyön suunnitelmallisuus

Miten vaikuttamistyön suunnitelmat eroavat projekteissa ja pitkän aikavälin tavoitteissa?

Mitkä periaatteet ohjaavat vaikuttamistyön tavoitteiden asettelua?

Ketkä kaikki ovat osallisina tavoitteiden asettamisessa? Miksi juuri nämä henkilöt olivat asettamassa tavoitteita?

Entä miten vaikuttamistyön tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan?

Esimerkiksi käytetäänkö järjestössä monitorointimallia? Onko monitorointimalli yhteneväinen ja selkeä koko järjestölle? (hallitus/sihteeristö)

Kuka/ketkä sitä tekevät ja miltä osin?

Miten vuoden 2014 syyskokouksessa hyväksytyn strategian jalkautusprosessi on vaikuttanut vaikuttamistyön tavoitteisiin?

Post agenda 2015 ja poliittinen johdonmukaisuus

Miltä osin Kehys oli mukana prosessissa ja miten se alkoi Kehyksessä?

Mitä kaikkea työhösi sisältyi ja milloin (noin kuukauden tarkkuudella) sen osalta?

Miten Post Agenda 2015 -prosessi oli mielestäsi proaktiivista Kehyksen osalta?

Mitkä olivat mielestäsi proaktiivisuuden menestystekijät?

Miten poliittista johdonmukaisuutta edistettiin prosessissa?

Ketkä olivat Kehyksen sidosryhmät prosessissa?

Miten (millä välineillä) prosessia JA sen poliittista johdonmukaisuutta arvioitiin ja seurattiin?

Nyt kun agenda 2030 on hyväksytty, miten sen toteutumista tullaan seuraamaan Kehyksessä?

Miten työ jatkuu sidosryhmien kanssa? (jatkuuko?)

Mitä Kehys mielestäsi oppi prosessista?

Mitä tekisit toisin?

Poliittinen johdonmukaisuus

Miten mielestäsi Kehys toteuttaa poliittisen johdonmukaisuuden tavoitetta strategian kolmessa painopisteessä (Inhimillinen kehitys, turvallisuus sekä kestävä ja vihreä talous)?

Onko näille kolmelle painopisteelle määritelty tarkempia vaikuttamistyön tavoitteita?

Jos, niin mitä?

Jäikö jotain mielestäsi sanomatta? Heräsikö jotain muita ajatuksia?

Sana on vapaa.

Kiitos ajastasi, näkökulmistasi ja ajatuksistasi.

LIITTEET

LIITE 2. Advocacy Planning Framework- työkalu.

[http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/sites/icpa-book.local/files/The APF Tool from 7.1.pdf](http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org/sites/icpa-book.local/files/The%20APF%20Tool%20from%207.1.pdf)